

NOVA BANKA A.D. BANJA LUKA

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI ZA GODINU KOJA
SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2012. GODINE

SADRŽAJ

	Strana
Mišljenje nezavisnog revizora	1
Bilans uspjeha	2
Bilans stanja	3
Izvještaj o promjenama na kapitalu	4
Izvještaj o novčanim tokovima	5
Napomene uz finansijske izvještaje	6 - 59

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARIMA NOVE BANKE A.D. BANJA LUKA

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Nove banke a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Banka“) koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2012. godine, bilans uspjeha, izveštaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed prevare ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, na osnovu revizije koju smo izvršili. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih normi i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

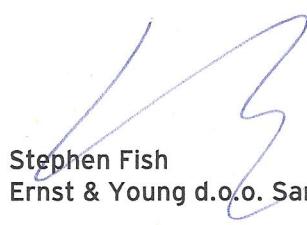
Revizija obuhvata sprovođenje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjuvanjima u finansijskim izvještajima. Izbor revizorskih procedura zavisi od procjene revizora pri čemu se uzima u obzir i ocjena rizika da li finansijski izvještaji sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed prevare ili greške. Vršeći procjenu takvog rizika, revizor razmatra i interne kontrole bitne za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, u cilju kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura u skladu sa okolnostima, ali ne i u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola Banke. Revizija takođe uključuje ocjenu opravdanosti primjene odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući da obezbjede osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2012. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Sarajevo, 8. april 2013. godine

Stephen Fish
Ernst & Young d.o.o. Sarajevo

Maja Hafizović
Ovlašćeni revizor

NOVA BANKA A.D. BANJA LUKA

BILANS USPJEHA ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2012. GODINE

	Napomena	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Prihodi od kamata i slični prihodi	3	66.866	52.996
Rashodi po kamatama i slični rashodi	3	(28.112)	(22.213)
NETO KAMATA I SLIČNI PRIHODI		38.754	30.783
OPERATIVNI PRIHODI	4	26.309	23.330
Poslovni i direktni rashodi	5	(11.745)	(8.267)
Operativni i ostali rashodi	6	(41.637)	(35.571)
NEKAMATONOSNI RASHODI		(53.382)	(43.838)
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA		11.681	10.275
Porez na dobit	7	(1.628)	(1.417)
NETO DOBIT		10.053	8.858

Banja Luka, 8. april 2013. godine

U ime Nove banke a.d. Banja Luka

NOVA BANKA A.D. BANJA LUKA

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2012. GODINE

	Napomena	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	8	220.242	169.193
Vrijednosni papiri za trgovanje	9	33.757	29.109
Plasmani drugim bankama	10	2.046	1.001
Krediti i dospjela potraživanja po kreditima	11	875.822	708.497
Vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća	12	198	226
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	13	31.650	26.568
Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća	14	1.765	1.906
Ostala aktiva	15	45.381	36.362
UKUPNA AKTIVA		1.210.861	972.862
OBAVEZE			
Depoziti	16	847.246	650.620
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	17	211.950	196.820
Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	18	18.740	10.869
Rezerve na stavke vanbilansa	19	2.615	2.262
Ostale obaveze	20	24.784	16.818
Ukupno obaveze		1.105.335	877.389
KAPITAL			
Akcionarski kapital - obične akcije	21	70.863	70.863
Emisiona ažia		8.070	8.070
Neraspodijeljena dobit		17.934	8.859
Rezerve kapitala		3.338	2.923
Rezerve za kreditne gubitke iz dobiti po regulatornom zahtjevu		5.321	4.758
Ukupno Kapital		105.526	95.473
UKUPNE OBAVEZE I KAPITAL		1.210.861	972.862
VANBILANSNE EVIDENCIJE	22	222.494	159.807

Banja Luka, 8. april 2013. godine

U ime Nove banke a.d. Banja Luka

Mr. Milan Radović
Direktor

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2012. GODINE

KM hiljada	Akcionarski kapital - obične akcije	Emisiona ažia	Zakonske rezerve	Neraspodijeljena dobit	Rezerve za kreditne gubitke iz dobiti po regulatornom zahtjevu	Ukupno
Stanje na dan 01.01.2011. godine	63.146	8.070	2.517	8.608	4.274	86.615
Emisija akcija (XVI) po osnovu raspodjele dobiti	7.717	-	-	(7.717)	-	-
Prenos iz dobiti na rezerve za kreditne gubitke	-	-	-	(484)	484	-
Prenos na zakonske rezerve po osnovu raspodjele dobiti	-	-	406	(406)	-	-
Dobit perioda	-	-	-	8.858	-	8.858
Stanje na dan 31.12.2011. godine	<u>70.863</u>	<u>8.070</u>	<u>2.923</u>	<u>8.859</u>	<u>4.758</u>	<u>95.473</u>
Stanje na dan 01.01.2012. godine	70.863	8.070	2.923	8.859	4.758	95.473
Prenos iz dobiti na rezerve za kreditne gubitke	-	-	-	(563)	563	-
Prenos na zakonske rezerve po osnovu raspodjele dobiti	-	-	415	(415)	-	-
Dobit perioda	-	-	-	10.053	-	10.053
Stanje na dan 31.12.2012. godine	<u>70.863</u>	<u>8.070</u>	<u>3.338</u>	<u>17.934</u>	<u>5.321</u>	<u>105.526</u>

 U ime Nove banke d.d. Banja Luka
 Mr Milan Radončić
 Direktor

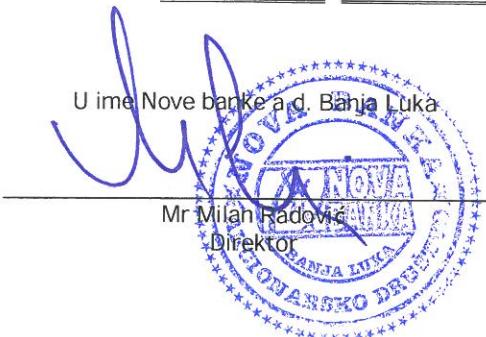
Banja Luka, 8. april 2013. godine

NOVA BANKA A.D. BANJA LUKA

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA ZA GODINU KOJA SE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2012. GODINE

	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Primici kamata, naknada i provizija po kreditima	83.757	67.292
Isplate kamata	(28.745)	(23.909)
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani (glavnica i kamata)	1.374	534
Novčane isplate zaposlenima i dobavljačima	(38.789)	(33.466)
Isplate po vanbilansnim ugovorima	-	(401)
Novčane pozajmice i krediti dati klijentima i naplate istih	(175.275)	(179.483)
Depoziti klijenata	196.626	95.015
Plaćeni porez na dobit	(1.409)	(1.281)
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti	<u>37.539</u>	<u>(75.699)</u>
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja		
Kratkoročni plasmani finansijskim institucijama	(768)	4.941
Primici dividendi	-	128
Ulaganja u vrijednosne papire koji se drže do dospijeća	-	(8)
Naplativi dospeli vrijednosni papiri koji se drže do dospeća	14	7
Kupovina nematerijalne aktive	(4.839)	(1.472)
Kupovina materijalne aktive	(3.411)	(1.778)
Kupovina drugih ulaganja	<u>(4.000)</u>	<u>(24.496)</u>
Neto novčana sredstva iz aktivnosti investiranja	<u>(13.004)</u>	<u>(22.678)</u>
Novčana sredstva iz aktivnosti finansiranja		
Uzete pozajmice, neto (kreditne linije i subordinirani dug)	<u>23.176</u>	<u>22.757</u>
Neto novčana sredstva iz aktivnosti finansiranja	<u>23.176</u>	<u>22.757</u>
Neto povećanje/(smanjenje) novčanih sredstava	47.711	(75.620)
Novčana sredstva na početku perioda	169.193	240.728
Efekti promene deviznog kursa novčanih sredstava	<u>3.338</u>	<u>4.085</u>
Novčana sredstva na kraju perioda	<u>220.242</u>	<u>169.193</u>

Banja Luka, 8. april 2013. godine

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Nova Banka a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Banka“) je osnovana u oktobru 1992. godine i upisana u sudski registar rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-292/92, pod nazivom Eksim banka a.d. Bijeljina. Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-352/94 iz jula 1994. godine izvršena je promjena naziva Banke u Ekspor-import Banka a.d. Bijeljina, dok je Rješenjem Osnovnog suda u Bijeljini br. Fi-598/99 od 17. juna 1999. godine izvršen upis promjene naziva Banke u Nova banka a.d. Bijeljina. Banka je u 2007. godini Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci promjenila sjedište i posluje pod nazivom Nova banka a.d. Banja Luka.

U decembru 2002. godine, Skupština Banke je donijela odluku o statusnoj promjeni pripajanja Agroprom Banke a.d. Banja Luka, a od 01. januara 2003. godine Agroprom Banka a.d. Banja Luka posluje u sastavu Banke.

Na dan 31. decembra 2012. godine najveće učešće u akcionarskom kapitalu Banke ima Adriatic Fund BV, sa 35,72% (31. decembra 2011. godine: Adriatic Fund BV 35,72%).

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje svih bankarskih poslova: depozitne poslove, kreditne poslove, garancijske poslove, poslove sa efektivom, devizne i mjenjačke poslove, emisione i depo-poslove, poslove platnog prometa, poslove posredovanja u trgovini hartijama od vrijednosti, kupovinu i naplatu potraživanja i druge bankarske i finansijske poslove u skladu sa Zakonom o bankama Republike Srpske.

Sjedište Banke je u ulici Kralja Alfonsa XIII broj 37 A, Banja Luka.

Banka posluje preko Centrale sa sjedištem u Banjoj Luci i jedanaest filijala koje su locirane u Bijeljini, Banjoj Luci, Istočnom Sarajevu, Zvorniku, Brčkom, Trebinju, Doboju, Sarajevu, Ljubuškom, Foči i Prijedoru i posebnog organizacionog dijela za trgovanje hartijama od vrijednosti – Broker Nova.

Poslovi Banke podjeljeni su po sektorima, samostalnim odjeljenjima i odjeljenjima.

Na dan 31. decembra 2012. godine Banka je imala 550 radnika (31. decembra 2011. godine: 485 radnika).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke na dan 31. decembar 2012. godine sastavljeni su u skladu sa važećim propisima Republike Srpske (RS) zasnovanim na Zakonu o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni Glasnik Republike Srpske“ br. 36/2009 i 52/2011), Zakonom o bankama Republike Srpske, regulativi Agencije za bankarstvo Republike Srpske, propisima Centralne banke Bosne i Hercegovine i ostalim propisima u Republici Srpskoj, koji regulišu poslovanje banaka i finansijsko izvještavanje.

Propisi iz oblasti računovodstva i revizije, koji se u smislu Zakona o računovodstvu i reviziji primjenjuju u Republici Srpskoj podrazumjevaju Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja (MSFI), Međunarodne standarde revizije (IAS), Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (IASB) i sva prateće uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna Federacija računovođa (IFAC).

MSFI i Tumačenja objavljenja nakon 1. januara 2010. godine nisu primjenjena prilikom pripreme priloženih finansijskih izvještaja pošto novi ili izmjenjeni MSFI nisu imali uticaj na računovodstvene politike, finansijski položaj i poslovanje Banke.

Finansijski izvještaji Banke za 2012. godinu prikazani su u formatu propisanim Uputstvima Agencije za bankarstvo Republike Srpske za izradu finansijskih izvještaja i drugim podzakonskim aktima za finansijsko izvještavanje banaka.

Banka je u sastavljanju prezentovanih finansijskih izvještaja primjenjivala računovodstvene politike obrazložene u Napomeni 2.3. zasnovane na računovodstvenim propisima i podzakonskim aktima Republike Srpske, regulativi Agencije za bankarstvo Republike Srpske i poreskim propisima Republike Srpske.

Finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev za hartije od vrijednosti kojima se trguje i hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, koje su vrednovane po tržišnoj vrijednosti. Finansijski izvještaji su prezentovani u Konvertibilnim Markama Bosne i Hercegovine (KM), a sve iskazane numeričke vrijednosti prikazane su u hiljadama, osim ako je drugačije navedeno.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.2. Značajna računovodstvena rasuđivanja i procjene

U procesu primjene računovodstvenih politika Banke, Uprava Banke se koristila prosuđivanjem i procjenama u određivanju iznosa iskazanih u finansijskim izvještajima. Najznačajnija procenjivanja i upotrebe su:

Troškovi obezvređenja datih kredita i avansa

Banka sagledava evidenciju svojih problematičnih kredita i drugih plasmana na svaki izvještajni datum kako bi procjenila da li ispravke vrijednosti za obezvređenja treba da budu iskazane u bilansu uspjeha. Konkretno, Banka vrši procjenu iznosa i vremenskog rasporeda budućih novčanih tokova kada određuje iznos potrebnih ispravki vrijednosti.

Pored pojedinačnih ispravki vrijednosti za značajne kredite i plasmane, Banka takođe formira kolektivne (grupne) ispravke vrijednosti za izloženosti rizicima koje, nisu identifikovane kao one koje zahtijevaju posebno iskazivanje, nose veći rizik povećanja u odnosu na prvobitnu procjenu.

Dugoročne beneficije za zaposlene

Troškovi dugoročnih beneficija za zaposlene se određuju korišćenjem aktuarske valuacije. Ona uključuje predviđanje diskontnih stopa, budućih povećanja plata i budućih stopa fluktuacije. S obzirom da je riječ o dugoročnim predviđanjima, ovakve procjene su dosta neprecizne.

Utvrđivanje fer vrijednosti finansijskih instrumenata

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cijenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova. Fer vrijednost finansijskih instrumenta koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrijednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cijene i ostale relevantne modele.

Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u procjeni „fer“ vrijednosti. Modeli procjene oslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum mjerena i ne moraju predstavljati uslove na tržištu prije ili nakon datuma mjerena. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Priznavanje prihoda i rashoda od kamata i naknada

Prihodi i rashodi po osnovu kamate, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenata.

Banka prestaje sa iskazivanjem prihoda od kamata za potraživanja za koja je pokrenut postupak naplate kod suda i za potraživanja koja su klasifikovana kao sporna ili nenaplativa. Kamata se otpisuje do iznosa za koje se smatra da ne postoji mogućnost naplate iste.

Prihodi i rashodi naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenata. Naknade i provizije se uglavnom sastoje od naknada po poslovima unutrašnjeg i ino platnog prometa, za date kredite i garancije i druge usluge koje Banka pruža.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Preračun stranih valuta

Stavke bilansa stanja i bilansa uspjeha u finansijskim izvještajima su evidentirane u valuti primarnog ekonomskog okruženja (funkcionalnoj valuti). Kao što je objelodanjeno u Napomeni 2.1. finansijski izvještaji su izraženi u hiljadama KM, koja je izvještajna i funkcionalna valuta Banke.

Transakcije u stranoj valuti preračunavaju se u KM po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine na dan transakcije i na dan bilansiranja.

Monetarna sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti, na dan bilansa stanja, preračunati su u KM po zvaničnom srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine važećem na dan bilansa stanja. Sve kursne razlike koje nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti se priznaju u okviru bilansa uspjeha.

Plasmani u KM sa ugovorenom valutnom klauzulom su preračunati u KM po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja. Prihodi i rashodi koji nastaju prilikom preračunavanja sredstava korišćenjem ugovorene valutne klauzule se priznaju u okviru bilansa uspjeha.

Finansijski instrumenti

(i) *Inicijalno priznavanje finansijskih instrumenata*

Finansijska sredstva i obaveze se priznaju u bilansu stanja Banke na dan kada Banka postane druga strana u ugovoru za određeni finansijski instrument.

Svi finansijski instrumenti se prilikom početnog priznavanja vrednuju po fer vrijednosti (uglavnom jednakom iznosu koji se plati ili primi) korigovanoj za nastale zavisne troškove kupovine ili njihovog emitovanja, izuzev finansijskih sredstava i obaveza koje su vrednovane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Redovan način kupovine ili prodaje je kupovina ili prodaja finansijskih sredstava koja zahtijeva prenos sredstava u roku koji je utvrđen propisima ili konvencijama na datom tržištu. Sve kupovine ili prodaje na redovan način se priznaju na datum trgovanja, odnosno datum poravnjanja.

Banka klasificira finansijska sredstva u sljedeće kategorije: finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, kredite i ostale plasmane, hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća i hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju. Banka vrši klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom početnog priznavanja.

(ii) *Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha*

Finansijska sredstva namjenjena trgovanju su stečena prvenstveno u svrhe prodaje da bi se iskoristile fluktuacije na tržištu. Ova sredstva Banka priznaje po fer vrijednosti u okviru bilansa uspjeha. Dobici i gubici od finansijskih sredstava namjenjenih trgovanju se priznaju u bilansu uspjeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

(iii) Obezvredenje finansijskih sredstava

Svi dati krediti i drugi plasmani se priznaju kada je novac proslijeđen klijentima koji novac pozajmljuju. Krediti se vrednuju po amortizacionom trošku korišćenjem efektivne kamatne stope, po neto vrijednosti nakon otpisa i ispravki vrijednosti zbog obezvređenja.

Banka ugovara valutnu klauzulu ili drugi vid zaštite rizika sa korisnicima kredita u cilju upravljanja kreditnim rizikom. Prihodi i rashodi koji proizilaze iz primjene valutne klauzule se iskazuju u bilansu uspjeha, kao dobici i gubici.

U skladu sa internom metodologijom, Banka na dan svakog bilansa stanja procenjuje da li postoje objektivni dokazi obezvređenja nekog finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava. Smatra se da je finansijsko sredstvo ili grupa sredstava obezvređeni ako, i samo ako, postoje objektivni dokazi obezvređenja koji proizilaze iz jednog ili više događaja nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva i taj događaj (ili događaji) utiče na procenjene buduće tokove gotovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se pouzdano mogu procjeniti.

Kriteriji koje Banka koristi da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvrđenju uključuju: docnje pri servisiranju kamate i/ili glavnice, indikacije da se dužnik suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama, uključujući vjerovatnoću da će doći do stečaja ili neke druge finansijske reorganizacije i kada dostupni podaci pokazuju da je došlo do mjerljivog smanjenja budućih tokova gotovine, kao što su promjene u okviru neizmirenih obaveza ili ekonomskih uslova koji su u korelaciji sa odstupanjima od ugovorenih uslova.

U skladu sa usvojenom internom metodologijom, Banka prvo vrši individualnu procjenu da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju za svako finansijsko sredstvo koje je individualno značajno, kao i individualnu ili grupnu procjenu za finansijska sredstva koja nisu individualno značajna. Individualna procjena ispravki vrijednosti se zasniva na procjeni očekivanog vremena naplate, iznosa koji će se naplatiti, te izvora iz kojeg se očekuje naplata u cijelosti ili djelimično. Sredstva za koja se vrši individualna procena obezvređenja i za koja se priznaje gubitak po osnovu obezvređenja nisu uključena u grupnu procenu obezvređenja.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do gubitka uslijed obezvrđenja, iznos gubitka se vrednuje kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i njegove procjenjene nadoknadive vrijednosti. Procjenjena nadoknadiva vrijednost je sadašnja vrijednosti budućih tokova gotovine diskontovana probitnom efektivnom kamatnom stopom sredstva. Obračun sadašnje vrijednosti procjenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbijeđenog kolateralom reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati iz procesa realizacije kolateralna. Knjigovodstvena vrijednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrijednosti i iznos gubitka se priznaje na teret bilansa uspjeha.

U svrhe grupne procjene obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu internog sistema klasifikacije koji Banka koristi uzimajući u obzir karakteristike kreditnog rizika kao što su vrsta plasmana, vrste kolateralala, postojanje dospjelih potraživanja, dani kašnjenja i ostale relevantne faktore.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

(iii) *Obezvredjenje finansijskih sredstava (nastavak)*

Budući tokovi gotovine koji se odnose na grupu finansijskih sredstava koji su predmet grupne procene obezvređenja se procenjuju na osnovu istorijskih iskustava o gubicima po osnovu sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika. Procjene promjena budućih tokova gotovine odražavaju i u saglasnosti su sa promjenama u relevantnim dostupnim podacima iz godine u godinu.

Procjena obezvređenja za vanbilansne izloženosti se vrši na nivou klijenta primjenom prosječne stope ispravke vrijednosti procjenjene za bilansna potraživanja. Ukoliko klijent ima samo jednu partiju bilansne izloženosti, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje ista stopa, a ukoliko klijent ima više partija bilansne izloženosti, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje prosječna stopa na bilansnu izloženost. Ukoliko klijent nema bilansnu izloženost, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje minimalan procenat po pravilima Agencije za bankarstvo Republike Srbije za uredne plasmane.

Metodologija i pretpostavke koji se koriste za procjenu budućih tokova gotovine se redovno pregledaju da bi se smanjile razlike između procenjenih iznosa i stvarnog iskustva po osnovu gubitka.

Gubici uslijed obezvređenja kredita i plasmana i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrijednosti se evidentiraju u bilansu uspjeha. Krediti i sa njima povezana ispravka vrijednosti se u potpunosti isknjižavaju kada ne postoji realni izgledi da će sredstva u budućnosti biti nadoknađena, a u skladu sa odlukom suda ili odlukom Uprave ili Nadzornog odbora Banke.

Ukoliko, tokom narednog perioda, dođe do smanjenja ili povećanja iznosa priznatog gubitka uslijed obezvređenja, koje nastaje kao posljedica nekog događaja koji se desio nakon ranije priznatog obezvređenja, prethodno priznat gubitak po osnovu obezvređenja se smanjuje ili povećava korigovanjem računa ispravke vrijednosti. Ako se neki budući otpis kasnije naplati, taj naplaćeni iznos se evidentira u okviru bilansa uspjeha.

(iv) *Materijalna sredstva primljena po osnovu naplate potraživanja*

Banka dolazi u vlasništvo materijalnih sredstava realizacijom zaloga nad kreditima i plasmanima. Materijalna sredstva primljena po osnovu naplate potraživanja se vrijednuju po vrijednosti nižoj od knjigovodstvene i fer vrijednosti umanjene za trošak prodaje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

(v) *Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju*

Hartije od vrijednosti koje se drže na neodređeni vremenski period, ali mogu biti prodate uslijed problema sa likvidnošću i/ili promjena kamatnih stopa, kursa ili cijene kapitala klasificuju se kao hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju. Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju čine instrumenti drugih pravnih lica.

Nakon početnog vrednovanja hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju se vrednuju po fer vrijednosti. Fer vrijednost hartija od vrijednosti zasnovana je na tržišnim cijenama ostvarenim na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti na dan izvođavanja. Nerealizovani gubici i dobici se priznaju direktno u korist ili na teret kapitala u okviru Revalorizacionih rezervi. Kada dođe do otuđenja sredstava, akumulirani gubici ili dobici, prethodno priznati u okviru kapitala, se priznaju u korist ili na teret bilansa uspjeha u okviru prihoda ili rashoda. Kamata stečena tokom držanja finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju je uključena u prihode od kamata korišćenjem metoda efektivne kamatne stope. Instrumenti kapitala za koje se ne može odrediti cijena na tržištu, niti im se nekim drugim metodom može odrediti fer vrijednost, vrednuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za eventualna obezvređenja.

Kada su u pitanju učešća u kapitalu i ostale hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, Banka na dan bilansa stanja vrši procjenu da li postoje objektivni dokazi da je jedno ili više ulaganja obezvređeno, a za učešća u kapitalu za koje se ne može odrediti cijena na tržištu, niti im se nekim drugim metodom može odrediti fer vrijednost, vrednuju se po nabavnoj vrednosti.

Kada postoje dokazi o obezvređenju, kumulativni gubitak, vrednovan kao razlika između nabavne cijene i tekuće fer vrijednosti, se iskazuje kao ispravka vrijednosti. Ispravke vrijednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu se ne ukidaju preko bilansa uspjeha, već se povećanje fer vrijednosti, priznaje direktno u korist kapitala. Ispravke vrijednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu, koja ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi, se procjenjuju kao razlika između njihove knjigovodstvene vrijednosti i sadašnje vrijednosti očekivanih budućih tokova gotovine, priznaju se na teret bilansa uspjeha i ne ukidaju se do prestanka priznavanja sredstava.

(vi) *Reprogramirani krediti*

Banka radije reprogramira kredite nego što realizuje sredstva obezbjeđenja ukoliko ponovna ocjena boniteta klijenta to dozvoljava. To može da podrazumijeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Nakon izmjene uslova, ne smatra se da je kredit dospio. Banka kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja. I dalje se vrši individualna ili grupna procjena obezvređenja, primenom prvobitne efektivne kamatne stope.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

(vii) Depoziti drugih banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se incijalno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti.

(viii) Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se mogu netirati i prikazati u neto iznosu u bilansu stanja, ako i samo ako Banka ima zakonsko pravo prebijanja priznatih iznosa sredstava i obaveza i ukoliko namjerava da izvrši izmirenje u neto iznosu ili da istovremeno realizuje sredstvo i izmiri obavezu.

(ix) Izdati finansijski instrumenti i finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaoču, ili da ispuni obavezu na drugačiji način. Takvi instrumenti uključuju iznose koji se duguju državi, kreditnim institucijama i klijentima. Nakon početnog priznavanja izdati finansijski instrumenti i ostala pozajmljena sredstva se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi i rashodi se priznaju u bilansu uspjeha kada finansijska obaveza prestane da se priznaje, kao i kroz proces amortizacije.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo (ili, dio finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko:

- je došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva; ili
- je Banka prenijela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu; i
- Banka je ili izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije niti prenijela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenijela kontrolu nad njim.

Kada je Banka prenijela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenijela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenijela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj mjeri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu knjigovodstvene vrijednosti sredstva ili iznosu maksimalne naknade koju bi Banka morala da isplati.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (nastavak)

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gdje je postojeća finansijska obaveza zamjenjena drugom obavezom prema istom povjeriocu, ali pod značajno promjenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmjenjeni, takva zamjena ili promjena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrijednosti obaveze priznaje u bilansu uspjeha.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani u bilansu stanja i izvještaju o tokovima gotovine obuhvataju gotovinu u blagajni, novčana sredstva kod Centralne Banke Bosne i Hercegovine, depozite po viđenju kod ostalih banaka i depozite kod banaka oričene na period do 30 dana.

Operativni lizing

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu prenijeti na zakupca, evidentira se kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa, priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa.

Nekretnine, oprema i nematerijalna ulaganja

Osnovna sredstva i nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti.

Amortizacija se obračunava korišćenjem proporcionalne metode na nabavnu vrijednost nekretnina, opreme i nematerijalnih ulaganja tokom procjenjenog korisnog vijeka upotrebe. Zemljište ne podliježe amortizaciji.

Stopi amortizacije sredstava se kreću u sljedećim rasponima:

Zgrade	1,30%
Računarska oprema i srodna oprema	14,29% - 20,00%
Automobili	12,50% - 15,00%
Nematerijalna sredstva	5,88% - 20,00%
Ostala oprema i namještaj	10,00% - 16,50%

Sredstva u pripremi se amortizuju nakon stavljanja u upotrebu. Ulaganja u objekte koje Banka koristi u zakupu amortizuju se na period trajanja zakupa.

Troškovi investicionog i tekućeg održavanja se iskazuju u bilansu uspjeha u trenutku njihovog nastanka, a troškovi vezani za rekonstrukciju i poboljšanje, koji mijenjaju kapacitet ili namjenu osnovnih sredstava, uvećavaju nabavnu vrijednost osnovnog sredstva.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme, priznaju se u korist ili na teret bilansa uspjeha, kao dio ostalih operativnih prihoda ili operativnih rashoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Obezvredjenje nefinansijskih sredstava

Banka procenjuje na dan bilansa stanja knjigovodstvene vrijednosti nefinansijskih sredstava (nekretnina i opreme i nematerijalnih ulaganja). Ukoliko postoji indikacija da je sredstvo obezvredjeno, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost kako bi se odredio gubitak po osnovu obezvredjenja. Ukoliko se utvrdi da je nadoknadiva vrijednost sredstva manja od knjigovodstvene vrijednosti, knjigovodstvena vrijednost se umanjuje do procjenjenog iznosa nadoknade vrijednosti.

Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije se incijalno priznaju u vanbilansnoj aktivi po fer vrijednosti, a nakon incijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija vrednuju se u iznosu amortizovane naknade ili iznosu najbolje procjene troškova neophodnim da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos veći.

Po osnovu finansijske garancije povećanje obaveza se iskazuje na teret bilansa uspjeha, a primljene naknade se priznaju u korist bilansa uspjeha u okviru prihoda od naknada i provizija tokom perioda korištenja garancije.

Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Banka ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prethodnog događaja, za koje je vjerovatno da će biti potreban odliv ekonomskih koristi da bi obaveza bila izmirena i za koju je moguće izvršiti pouzdanu procjenu iznosa obaveze. U slučajevima kada je efekat vremenske vrijednosti novca materijalan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrijednost izdataka za koje se prepostavlja da će biti dovoljni da se obaveze izmire.

Beneficije zaposlenih

Doprinosi i naknade za socijalnu sigurnost zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srbiji, Banka je u obavezi da plaća doprinose državnim fondovima kojima se obezbeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Ove obaveze uključuju doprinose za zaposlene na teret poslodavca iznosima obračunatim po stopama propisanim relevantnim zakonskim propisima. Banka je, takođe, obavezna da od bruto zarada zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Troškovi doprinosa se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenima

U skladu sa Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom, Granskim kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o radu Banke, Banka je u obavezi da isplati naknadu zaposlenima prilikom odlaska u penziju. Dugoročne obaveze po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova predstavljaju sadašnju vrijednost očekivanih budućih isplata zaposlenima utvrđenu aktuarskim odmjeravanjem.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Rezervisanja za potencijalne kreditne i druge gubitke

U skladu sa Odlukom i Odlukama o izmjenama i dopunama Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, donesenim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske Službeni glasnik Republike Srpske br. 12/03, 85/04, 01/06, 136/10, 127/11 i 67/12 (u daljem tekstu „Odluka”), propisani su standardi i kriterijumi koje je banka dužna da osigura i sprovodi u ocjeni, preuzimanju, praćenju, kontroli, upravljanju kreditnim rizikom i klasifikaciji svoje aktive. Stavke aktive banke koje se klasificuju u smislu ove Odluke čine: krediti, depoziti kod banaka, kamata i naknada, hartije od vrijednosti koje se drže do dospjeća, hartije od vrijednosti koje su raspoložive za prodaju, učešće banke u kapitalu drugih pravnih lica i druga bilansna aktiva osim, stavki bilansne aktive banke koje se ne klasificuju i u vanbilansu banke: izdate garancije, avali, akcepti mjenica i drugi oblici jemstva, nepokriveni akreditivi, neopozitivi odobreni a neiskorišteni krediti i sve druge stavke koje predstavljaju potencijalne obaveze banke.

Na osnovu Odluke, krediti, kao i druga bilansna aktiva i sve navedene vanbilansne obaveze klasificuju se u sljedeće kategorije: A („dobra aktiva”), B („aktiva sa posebnom napomenom”), C („substandardna aktiva”), D („sumnjiva aktiva”) i E („gubitak”). U skladu sa Odlukom, za plasmane klasifikovane u kategoriju A, Banka formira rezervisanja za kreditne rizike po stopi od 2%, a za kategorije B, C, D i E rezervisanja su sljedeća:

Kategorija B: aktiva sa posebnom napomenom	5% - 15%
Kategorija C: substandardna aktiva	16% - 40%
Kategorija D: sumnjiva aktiva	41% - 60%
Kategorija E: gubitak	100%

U skladu sa Odlukom rezerve za kreditne gubitke predstavljaju rezerve, koje je Banka prilikom procjene kvaliteta aktive, odnosno klasifikacije stavke aktive, dužna da formira najmanje u skladu sa kriterijumima iz pomenute Odluke uzimajući u obzir već formirane ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama. Iznos za procjenjene gubitke, nakon umanjenja za ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama izdvaja se iz dobiti na osnovu odluke Skupštine akcionara Banke i evidentira u okviru rezervi za kreditne gubitke. Ukoliko Banka ne izvrši pokriće nedostajućih rezervi na teret dobiti, neraspoređene dobiti iz ranijih godina, zadržane dobiti i ostalih rezervi formiranih iz dobiti, Banke je dužna da nepokriveni iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke iskazuje kao odbitnu stavku od kapitala sve dok Banka ne obezbjedi pokriće nedostajućih rezervi za kreditne gubitke.

Porez na dobit

Tekući porezi

Oporezivanje dobiti se vrši u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske. Banka tokom godine plaća porez na dobit u vidu mjesecnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Porez na dobit obračunava se u visini od 10% od iznosa oporezive dobiti utvrđene u Poreskom bilansu. Oporeziva dobit se utvrđuje uskladišanjem prihoda i rashoda iskazanim u bilansu uspjeha, na način predviđen poreskim propisima, i može biti umanjena za određene poreske olakšice.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Porez na dobit (nastavak)

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove vrijednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima gdje se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvjesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve oporezive privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mjere do koje je izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, prenešeni neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mjere do koje je izvjesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrijednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izvještajni datum i umanjuje do mjere do koje više nije izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrijednost ili dio vrijednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procjenjuju se na svaki izvještajni datum i priznaju do mjere do koje je postalo izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primjenom zvaničnih poreskih stopa u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Kapital

Kapital se sastoji od akcionarskog kapitala, emisionog ažia, rezervi kapitala (opštih zakonskih rezervi), neraspodijeljene dobiti i rezervi za kreditne gubitke iz dobiti po regulatornom zahtjevu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (nastavak)

2.3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

Zarada po akciji

Osnovna zarada po akciji izračunava se dijeljenjem neto dobiti koji pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosječnim brojem izdatih običnih akcija u toku izvještajnog perioda.

U skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Banka nije u obavezi da izračunava i objelodanjuje zaradu po akciji.

Uporedni podaci

U cilju obezbeđenja konzistentnosti prezentacije finansijskih izvještaja u tekućoj godini sa prezentacijom finansijskih izveštaja u prethodnoj godini, izvršene su određene reklasifikacije uporednih podataka u bilansu stanja i bilansu uspeha u skladu sa zahtevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Reklasifikacije u bilansu stanja se odnose na smanjenje kredita i dospelih potraživanja za iznos od 14.385 hiljada KM po osnovu otkupa potraživanja i za isti iznos povećanje ostale aktive, kao i smanjenje ostale aktive u iznosu od 286 hiljada KM za date avanse za osnovna sredstva i povećanje poslovnog prostora i ostale fiksne aktive u istom iznosu, a u bilansu uspjeha reklasifikacija se odnosi na smanjenje operativnih prihoda u iznosu od 2.582 hiljade KM za naknade po kreditima i povećanje prihoda od kamate i slični prihodi u istom iznosu.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Fer vrijednost generalno predstavlja iznos za koji bi se sredstvo moglo promjeniti ili obaveza izmiriti u transakciji na dohvati ruke. Finansijski instrumenti Banke koji se evidentiraju po amortizovanoj vrijednosti i/ili imaju promjenljive kamatne stope koje odražavaju trenutne tržišne vrijednosti, Banka razmatra naknadno da njihova knjigovodstvena vrijednost bude približna njihovoj fer vrijednosti.

Fer vrijednost kredita i avansa datih komitentima je približno jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti umanjenoj za povezanu ispravku vrijednosti. Veći dio plasmana dostupnih za prodaju čine instrumenti kapitala koji nemaju kotirane tržišne cijene na aktivnom tržištu, pošto u Republici Srpskoj nije razvijeno finansijsko tržište. Kako je raspon razumne procjene fer vrijednosti značajan i mogućnost za različite procjene se ne može ocijeniti na zadovoljavajući način, ovi plasmani se vrijednuju po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za obezvređenje. Depoziti od drugih banaka i komitenata su uglavnom po viđenju i sa kratkoročnim dospećem, stoga je Uprava Banke mišljenja da je fer vrijednost depozita približno jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti.

Izvještavanje po segmentima

Uprava Banke posmatra poslovne segmente Banke kao jedinstveni segment u svrhu donošenja odluka o alokaciji resursa i oceni rezultata poslovanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

3. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Prihodi od kamata i slični prihodi po osnovu:		
Kamatonosnih računa depozita kod depozitnih institucija	32	1.169
Plasmana drugim bankama	75	281
Ulaganja u obveznice	1.666	195
Kredita	62.013	48.769
Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	<u>3.080</u>	<u>2.582</u>
Ukupno prihodi od kamata i slični prihodi	<u>66.866</u>	<u>52.996</u>
Rashodi od kamata i slični rashodi po osnovu:		
Depozita	22.324	17.084
Obaveza po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	4.969	4.827
Subordinisanih dugova i subordinisanih obveznica	<u>819</u>	<u>302</u>
Ukupno rashodi po kamatama i slični rashodi	<u>28.112</u>	<u>22.213</u>
Neto kamata i slični prihodi	<u>38.754</u>	<u>30.783</u>

Prihodi i rashodi od kamata i slični prihodi po izvorima nastanka dati su u slijedećoj tabeli:

	2012.	2011.
	Prihodi KM hiljada	Rashodi KM hiljada
	Prihodi KM hiljada	Rashodi KM hiljada
Banke	107	505
Privreda	38.969	6.628
Javni sektor	11.237	3.195
Stanovništvo	16.162	9.322
Ostali komitenti	<u>391</u>	<u>8.462</u>
Ukupno	<u>66.866</u>	<u>28.112</u>
Neto kamata i slični prihodi	<u>38.754</u>	<u>30.783</u>

4. OPERATIVNI PRIHODI

	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Neto pozitivne kursne razlike	3.339	4.085
Naknade po kreditima	486	336
Naknade po vanbilansnim poslovima	4.365	3.684
Naknade za izvršene usluge	12.766	10.900
Prihodi iz poslova trgovanja	284	-
Ostali operativni prihodi	<u>5.069</u>	<u>4.325</u>
Ukupno	<u>26.309</u>	<u>23.330</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

4. OPERATIVNI PRIHODI (nastavak)

Naknade za izvršene usluge

	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Naknade po poslovima unutrašnjeg platnog prometa	6.048	5.737
Naknade po poslovima platnog prometa sa inostranstvom	2.986	2.580
Naknade po poslovima sa karticama	1.995	2.020
Naknade za menjačke usluge	1.222	5
Ostali operativni prihodi	<u>515</u>	<u>558</u>
 Ukupno	 <u>12.766</u>	 <u>10.900</u>

Prihodi od naknada za menjačke poslove u 2012. godini imaju značajan rast u odnosu na prethodni period. Banka je do 22. aprila 2012. godine provizije za otkup i prodaju EUR iskazivala kao kursnu razliku. U skladu sa Zakonom o deviznom poslovanju predviđeno je da kupovni i prodajni kursevi za valutu EUR u odnosu na konvertibilnu marku za poslove sa stanovništvom i ovlašćenim mjenjačima moraju biti identični sa kupovnim i prodajnim kursevima koje objavljuje Centralna banka BiH. Kako je u 2012. godini uvedena naknada za otkup i prodaju valute u poslovima sa stanovništvom i ovlašćenim mjenjačima, koja iznosi 0,65% za otkup i 0,55% za prodaju valute EUR u odnosu na konvertibilnu marku, dosadašnja kursna razlika na otkup i prodaju EUR u odnosu na konvertibilnu marku mijenja se i evidentira kao naknada za menjačke poslove.

Ostali operativni prihodi

	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Naplaćena otpisana potraživanja	1.047	534
Dobici od prodaje hartija od vrijednosti koje se drže do dospijeća	-	26
Prihodi od članarina po platnim karticama	296	307
Prihodi po osnovu otkupljenih potraživanja	1.557	1.371
Prihodi od dividendi	1	131
Prihodi od smanjenja obaveza	309	39
Prihodi od promjena vrijednosti hartija od vrijednosti	807	594
Prihodi po osnovu zakupa	443	482
Ostali operativni prihodi	<u>609</u>	<u>841</u>
 Ukupno	 <u>5.069</u>	 <u>4.325</u>

Prihodi od smanjenja obaveza u iznosu od 309 hiljada KM, se odnose na zatvaranje stanja po računima većeg broja klijenata koja su zastarela i u skladu su sa odlukama Uprave.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

5. POSLOVNI I DIREKTNI RASHODI

	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Neto troškovi ispravke vrijednosti za stavke rizičnog bilansa i rezerve za stavke rizičnog vanbilansa	7.944	5.301
Ostali poslovni i direktni troškovi	<u>3.801</u>	<u>2.966</u>
Ukupno	<u>11.745</u>	<u>8.267</u>
a) Rashodi i prihodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja		
	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Rashodi indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja		
Rashodi indirektnih otpisa za kreditne rizike (Napomena 11)	21.164	17.403
Rashodi indirektnih otpisa za rizike po ostaloj aktivi (Napomena 15)	2.220	853
Rashodi rezervisanja po vanbilansnoj rizičnoj aktivi (Napomena 19)	<u>2.247</u>	<u>1.718</u>
	<u>25.631</u>	<u>19.974</u>
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana i rezervisanja		
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa po kreditima (Napomena 11)	14.999	12.516
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa po ostaloj aktivi (Napomena 15)	794	697
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije (Napomena 19)	<u>1.894</u>	<u>1.460</u>
	<u>17.687</u>	<u>14.673</u>
Neto troškovi ispravke vrijednosti za stavke rizičnog bilansa i rezerve za stavke rizičnog vanbilansa	<u>7.944</u>	<u>5.301</u>
b) Ostali poslovni i direktni troškovi odnose se na:		
	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Naknade i provizije Centralnog registra i Berze	97	254
Naknade za poslove novčanih kartica	869	746
Naknade za bankarske usluge	1.456	845
Ostale naknade i provizije	839	700
Naknade za obavljanje platnog prometa	<u>540</u>	<u>421</u>
Ukupno	<u>3.801</u>	<u>2.966</u>
6. OPERATIVNI I OSTALI RASHODI		
	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Operativni rashodi	36.974	31.555
Ostali rashodi	<u>4.663</u>	<u>4.016</u>
Ukupno	<u>41.637</u>	<u>35.571</u>
a) Operativni rashodi odnose se na:		
	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Troškovi neto zarada i druge naknade	9.850	8.194
Troškovi poreza i doprinosa na plate	6.578	5.320
Troškovi poslovnog prostora, fiksne aktive i rezija	9.960	8.979
Ostali operativni troškovi	<u>10.586</u>	<u>9.062</u>
Ukupno	<u>36.974</u>	<u>31.555</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

6. OPERATIVNI I OSTALI RASHODI (nastavak)

b) Troškovi poslovnog prostora, fiksne aktive i režija odnose se na:

	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Troškove kancelarijskog materijala, režije, goriva	1.617	1.458
Troškove održavanja osnovnih sredstava i zakupa	4.269	3.303
Amortizacija (Napomena 13)	4.074	4.218
Ukupno	9.960	8.979

c) Ostali operativni troškovi odnose se na:

	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Troškove proizvodnih usluga	2.640	2.316
Nematerijalne troškove	7.158	5.484
Ostale lične rashode	262	192
Ostale troškove	526	1.070
Ukupno	10.586	9.062

Troškovi proizvodnih usluga uključuju troškove marketinga u iznosu 1.213 hiljada KM (2011: 905 hiljada KM), kao i troškove PTT usluga i elektronske komunikacije u iznosu 1.218 hiljada KM (2011: 1.102 hiljada KM). Od ukupno iskazanih nematerijalnih troškova, najznačajniji troškovi se odnose na troškove osiguranja i osiguranje depozita u iznosu od 1.784 hiljada KM (2011: 1.597 hiljada KM), troškove transporta novca, obezbeđenja, arhiviranje, štampanje u iznosu od 3.344 hiljada KM (2011: 2.225 hiljada KM) i na eksterne usluge u iznosu 913 hiljada KM (2011: 823 hiljada KM).

d) Ostali troškovi odnose se na:

	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Troškovi proizvodnih usluga - naknade	1.688	1.515
Rashodi rezervisanja po osnovu sudske sporova, neto (Napomena 20)	(17)	62
Troškovi rezervisanja za otpremnine, neto (Napomena 20)	(36)	(2)
Rashodi od promene vrijednosti hartija od vrijednosti	277	234
Rashodi po osnovu direktnog otpisa potraživanja	294	1.205
Rashodi po osnovu prodaje i obezvređenja materijalne vrednosti	748	312
Rashodi po osnovu sudske rješenja i vansudskega poravnanja	266	169
Rashodi po osnovu otpisa osnovnih sredstava	48	69
Troškovi za sudske i administrativne takse	397	297
Ostale troškove	998	155
Ukupno	4.663	4.016

Troškovi proizvodnih usluga u iznosu od 1.688 hiljada KM, se odnose na usluge elektronskog bankarstva, swifta i kartičarskog poslovanja (2011: 1.515 hiljada KM).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

7. POREZ NA DOBIT

Tekući porez na dobit za 2012. godinu obračunat je primjenom poreske stope od 10% na oporezivu dobit prikazanu u poreskom bilansu za poreske obveznike u Republici Srpskoj.

Komponente poreza na dobit za 2012. godinu su:

	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Tekući porez na dobit	1.650	1.313
Odloženi porez na dobit	<u>(22)</u>	<u>104</u>
Ukupno	<u>1.628</u>	<u>1.417</u>

Usaglašavanjem pozicija iz poreskog bilansa (prihoda, troškova i osnovice za oporezivanje) sa poreskom stopom važećom u Republici Srpskoj za 2012. i 2011. godinu može se dalje analizirati na sljedeći način:

	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Dobit prije oporezivanja	11.681	10.275
Računovodstveni rezultat pomnožen propisanom poreskom stopom od 10%	1.168	1.028
Poreski efekti na troškove koji se ne priznaju za svrhe poreza na dobit	<u>482</u>	<u>285</u>
Porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha	<u>1.650</u>	<u>1.313</u>

Odloženi porez na dobit iskazan u bilansu uspjeha u iznosu od 22 hiljade KM za 2012. godinu odnosi se na privremene razlike između knjigovodstvene vrijednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove (2011: 104 hiljade KM).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

8. NOVČANA SREDSTVA I RAČUNI DEPOZITA KOD DEPOZITNIH INSTITUCIJA

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Gotov novac i nekamatonosni računi depozita		
Blagajna u domaćoj valuti	8.960	7.217
Blagajna u stranoj valuti	9.626	7.210
Žiro račun poslovne jedinice	591	369
Čekovi u stranoj valuti	105	47
Ostala novčana sredstva u stranoj valuti	-	66
	<u>19.282</u>	<u>14.909</u>
Kamatonosni računi depozita		
Kratkoročni plasmani i krediti drugim bankama u domaćoj valuti	-	13.000
Devizni računi kod ino banaka	57.335	24.086
Sredstva kod Centralne banke	<u>143.625</u>	<u>117.198</u>
	<u>200.960</u>	<u>154.284</u>
Ukupno	<u>220.242</u>	<u>169.193</u>

Sredstva kod Centralne Banke

U okviru sredstava rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine sadržana je obračunata obavezna rezerva za period održavanja od 21. do 31. decembra 2012. godine. Prosječna obavezna rezerva za navedeni period iznosi 69.735 hiljada KM i uključuje prosečnu obaveznu rezervu do jedne godine u iznosu od 39.754 hiljada KM i prosečnu obaveznu rezervu preko jedne godine u iznosu od 29.981 hiljada KM.

Obavezna rezerva je izdvojena u skladu sa Odlukama Centralne banke Bosne i Hercegovine o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos rezervi, koja propisuje osnovicu za obračun obavezne rezerve, obračunski period, stopu obavezne rezerve, kao i obračun naknade banci za iznos sredstava na računu rezervi kod Centralne banke.

Osnovicu za obračun obavezne rezerve čine depoziti i pozajmljena sredstva, bez obzira u kojoj su valutu sredstva izražena. Obavezna rezerva se obračunava prema stanju tih sredstava na kraju svakog radnog dana u toku obračunskog perioda, koji prethodi periodu obračuna. Obračunski period (period obračuna obaveznih rezervi) počinje svakog mjeseca u dane prvog, jedanaestog i dvadesetprvog, a završava se desetog, dvadesetog i poslijednjeg dana u mjesecu. Banka je obavezna da nakon svakog obračunskog perioda, a najkasnije u roku od tri dana po isteku perioda obračuna, dostavi Centralnoj banci BiH izvještaj o stanju svojih depozita i pozajmljenih sredstava izraženih u konvertibilnim markama.

Odlukom o izmjenama Drugog novog prečišćenog teksta Odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknada na iznos sredstava rezervi, koja se primjenjuje od 1. februara 2011. godine definisano je da stopa obavezne rezerve koju primjenjuje Centralna banka iznosi 10% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim rokom dospijeća do jedne godine (kratkoročni depoziti i pozajmljena sredstva) i 7% na depozite i pozajmljena sredstva sa ugovorenim dospećem preko jedne godine (dugoročni depoziti i pozajmljena sredstva). Centralna banka obračunava naknadu na iznos sredstava na računu rezerve i to: na iznos obavezne rezerve i na iznos sredstava iznad obavezne rezerve.

U skladu sa Odlukom o izmjenama drugog novog prečišćenog teksta Odluke o utvrđivanju i održavanju obaveznih rezervi i utvrđivanju naknade na iznos sredstava rezervi od 30. juna 2011. godine, a koja se primjenjuje od 1. avgusta 2011. godine izmjenjen je iznos naknade koju Centralna banka obračunava na iznos sredstava na računima rezerve i to: na iznos obavezne rezerve 70% od stope koja se utvrđuje na osnovu ponderisanog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom periodu na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana i na iznos sredstava iznad obavezne rezerve 90% od stope koja se utvrđuje na osnovu ponderisanog prosjeka kamatnih stopa koje je u istom periodu na tržištu ostvarila Centralna banka na depozite investirane do mjesec dana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

9. VRIJEDNOSNI PAPIRI ZA TRGOVANJE

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Vrijednosni papiri za trgovanje		
- Obveznice Republike Srpske	31.606	27.200
- Vrijednosni papiri drugih pravnih lica	2.151	1.909
Stanje na dan 31. decembra	<u>33.757</u>	<u>29.109</u>

Obveznice Republike Srpske datiraju iz 2011. i iz 2012. godine. Banka je na osnovu Odluke Kreditnog odbora od 2. novembra 2011. godine, kupila obveznice Republike Srpske u vrijednosti od 27.150 hiljada KM, a u skladu sa Odlukom Vlade Republike Srpske o prvoj emisiji obveznica Republike Srpske javnom ponudom od 12. oktobra 2011. godine. Banka je takođe u skladu sa javnim pozivom Vlade Republike Srpske za upis i uplatu emisije obveznica Republike Srpske javnom ponudom od 5. aprila 2012. godine, a na osnovu Odluke kreditnog odbora od 19. aprila 2012. godine kupila obveznice Republike Srpske u vrijednosti od 4.000 hiljada KM. Kamatna stopa na obveznice u vrijednosti od 27.150 hiljada KM je 5% na godišnjem nivou na nominalnu vrijednost obveznice, a na kupljene obveznice u vrijednosti od 4.000 hiljada KM je 6% na godišnjem nivou. Isplata kamate se vrši dva puta godišnje po isteku svakog polugodišta od dana registracije. Banka je po osnovu ulaganja u hartija od vrijednosti države i državnih organa ostvarila prihode od kamata u toku 2012. godine u ukupnom iznosu od 1.666 hiljada KM, kao i prihode od promene vrijednosti obveznica Republike Srpske u iznosu od 456 hiljada KM.

10. PLASMANI DRUGIM BANKAMA

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Devizni računi kod ino banaka - izdvojeni depozit	1.774	880
Ostali kratkoročni plasmani bankama i bankarskim institucijama	<u>272</u>	<u>121</u>
Ukupno	<u>2.046</u>	<u>1.001</u>

Izdvojena novčana sredstva u iznosu 1.774 hiljada KM su izdvojena sredstva na računu kod Deutsche Bank i Commerzbank AG Frankfurt na ime obezbeđenja kontra-garancija i po osnovu akreditiva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

11. KREDITI I DOSPJELA POTRAŽIVANJA PO KREDITIMA

a. Pregled po korisnicima kredita

	Kratkoročni KM hiljada	Dugoročni KM hiljada	Ukupno 2012. KM hiljada	Kratkoročni KM hiljada	Dugoročni KM hiljada	Ukupno 2011. KM hiljada
Dati krediti:						
- Preduzeća	106.121	336.274	442.395	140.856	284.194	425.050
- Javna i državna preduzeća	394	68.876	69.270	828	29.006	29.834
- Vlada	-	133.851	133.851	459	76.580	77.039
- Bankarske institucije	-	-	-	833	-	833
- Stanovništvo	22.173	198.053	220.226	21.814	158.185	179.999
- Ostali komitenti	2.508	4.411	6.919	-	123	123
Dospjeli krediti	<u>40.726</u>	<u>-</u>	<u>40.726</u>	<u>29.420</u>	<u>-</u>	<u>29.420</u>
Krediti i plasmani komitentima, bruto	<u>171.922</u>	<u>741.465</u>	<u>913.387</u>	<u>194.210</u>	<u>548.088</u>	<u>742.298</u>
Ispravka vrijednosti	<u>(18.795)</u>	<u>(18.770)</u>	<u>(37.565)</u>	<u>(16.846)</u>	<u>(16.955)</u>	<u>(33.801)</u>
Krediti i plasmani komitentima, neto	<u>153.127</u>	<u>722.695</u>	<u>875.822</u>	<u>177.364</u>	<u>531.133</u>	<u>708.497</u>

b. Ročnost dospjeća kredita

Ročnost dospjeća kredita klijentima prema roku dospjeća, sa stanjem na dan 31. decembar je slijedeća:

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Do 30 dana	63.547	52.356
Od 1 do 3 mjeseca	52.068	44.614
Od 3 do 12 mjeseci	202.520	196.306
Od 1 do 5 godina	402.529	288.563
Preko 5 godina	<u>192.723</u>	<u>160.459</u>
Krediti i plasmani komitentima, bruto	<u>913.387</u>	<u>742.298</u>
Ispravka vrijednosti	<u>(37.565)</u>	<u>(33.801)</u>
Krediti i plasmani komitentima, neto	<u>875.822</u>	<u>708.497</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

11. KREDITI I DOSPJELA POTRAŽIVANJA PO KREDITIMA (nastavak)

c. Koncentracija kredita korisnicima

Koncentracija ukupno plasiranih sredstava komitentima od strane Banke, na dan 31. decembra po granama djelatnosti je slijedeća:

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Poljoprivreda, lov i ribolov	28.315	13.984
Rudarstvo i industrija	217.233	202.854
Građevinarstvo	44.828	35.666
Trgovina	159.035	140.273
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	9.918	8.459
Transport, skladištenje, telekomunikacije	26.707	17.089
Finansije	28.034	20.257
Trgovina nekretninama	4.686	28.788
Administracija, druge javne usluge	134.177	84.165
Stanovništvo	226.933	185.834
Ostalo	<u>33.521</u>	<u>4.929</u>
 Krediti i plasmani komitentima, bruto	 <u>913.387</u>	 <u>742.298</u>
Ispravka vrijednosti	 <u>(37.565)</u>	 <u>(33.801)</u>
 Krediti i plasmani komitentima, neto	 <u>875.822</u>	 <u>708.497</u>
 Promjene na ispravkama vrijednosti bile su slijedeće:	 <u>31.12.2012.</u> <u>KM hiljada</u>	 <u>31.12.2011.</u> <u>KM hiljada</u>
Stanje na početku godine	33.801	28.914
Nove ispravke vrijednosti (Napomena 5)	21.164	17.403
Ukidanja ispravke vrijednosti (Napomena 5)	<u>(14.999)</u>	<u>(12.516)</u>
Isknjižavanje ispravki vrijednosti	<u>(2.401)</u>	-
 Stanje na dan 31. decembra	 <u>37.565</u>	 <u>33.801</u>

12. VRIJEDNOSNI PAPIRI KOJI SE DRŽE DO DOSPIJEĆA

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Vrijednosni papiri koji se drže do dospijeća		
- Obveznice Republike Srpske	56	56
- Ostale obveznice	<u>142</u>	<u>170</u>
 Stanje na dan 31. decembra	 <u>198</u>	 <u>226</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

13. POSLOVNI PROSTOR I OSTALA FIKSNA AKTIVA

Osnovna sredstva i promjene na osnovnim sredstvima u toku 2012. i 2011. godine prikazani su kako slijedi:

	Zemljište i poslovne zgrade KM hiljada	Oprema i ostala sredstva KM hiljada	Osnovna sredstva u pripremi KM hiljada	Ukupno osnovna sredstva KM hiljada	Nematerijalna ulaganja KM hiljada
Nabavna vrijednost					
Stanje na dan 01.01.2011.	13.357	23.092	810	37.259	9.964
Nova ulaganja	-	-	3.158	3.158	1.062
Prenos	1.436	1.720	(3.156)	-	-
Otuđenje/rashodovanje	(171)	(1.263)	-	(1.434)	-
Stanje na 31.12.2011.	<u>14.622</u>	<u>23.549</u>	<u>812</u>	<u>38.983</u>	<u>11.026</u>
Stanje na dan 01.01.2012.					
Nova ulaganja	14.622	23.549	812	38.983	11.026
Prenos	-	-	4.434	4.434	5.005
Otuđenje/rashodovanje	1.123	3.011	(4.134)	-	-
Stanje na 31.12.2012.	<u>(184)</u>	<u>(729)</u>	<u>-</u>	<u>(913)</u>	<u>(57)</u>
Stanje na 31.12.2012.	<u>15.561</u>	<u>25.831</u>	<u>1.112</u>	<u>42.504</u>	<u>15.974</u>
Ispravka vrijednosti					
Stanje na dan 01.01.2011.	310	14.846	-	15.156	5.121
Amortizacija	120	2.876	-	2.996	1.222
Otuđenje/rashodovanje	(12)	(1.042)	-	(1.054)	-
Stanje na 31.12.2011.	<u>418</u>	<u>16.680</u>	<u>-</u>	<u>17.098</u>	<u>6.343</u>
Stanje na dan 01.01.2012.					
Amortizacija	418	16.680	-	17.098	6.343
Otuđenje/rashodovanje	133	2.462	-	2.595	1.479
Stanje na 31.12.2012.	<u>(8)</u>	<u>(622)</u>	<u>-</u>	<u>(630)</u>	<u>(57)</u>
Stanje na 31.12.2012.	<u>543</u>	<u>18.520</u>	<u>-</u>	<u>19.063</u>	<u>7.765</u>
Sadašnja vrijednost					
Stanje na dan 31.12.2012.	<u>15.018</u>	<u>7.311</u>	<u>1.112</u>	<u>23.441</u>	<u>8.209</u>
Stanje na dan 31.12.2011.	<u>14.204</u>	<u>6.869</u>	<u>812</u>	<u>21.885</u>	<u>4.683</u>

Na dan 31. decembra 2012. godine Banka nema građevinske objekte založene kao kolaterale za obezbeđenje kredita ili ostalih finansijskih obaveza. Banka posedeje listove nepokretnosti za građevinske objekte.

Uprava Banke smatra da na dan 31. decembra 2012. godine nekretnine i oprema i nematerijalna ulaganja Banke nisu obezvrijedjena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

14. INVESTICIJE U NEKONSOLIDOVANA POVEZANA PREDUZEĆA

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Učešća u kapitalu i ostale hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju		
Učešća u kapitalu	2.028	2.042
Ispravka vrijednosti	(263)	(136)
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.765</u>	<u>1.906</u>

Banka na dan 31. decembra 2012. godine ima iskazana učešća (udjele) u drugim pravnim licima. Najznačajnije učešće odnosi se na Novu lizing (63%) u iznosu od 860 hiljada KM (neto vrijednost 597 hiljada KM) i na Novu Real Estate (10%) u iznosu od 450 hiljada KM.

Na dan 31. decembra 2012. godine učešće u kapitalu pojedinačnog pravnog lica ne prelazi 5% osnovnog kapitala Banke. Takođe, na dan 31. decembra 2012. godine ukupna neto vrijednost svih učešća u kapitalu Banke kod drugih pravnih lica i subsidijskih lica ne prelazi 20% osnovnog kapitala Banke, a ukupan iznos u drugim nefinansijskim pravnim licima ne prelazi 25% osnovnog kapitala Banke.

15. OSTALA AKTIVA

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Dospjele kamate i naknade	6.836	6.450
Otkupljena potraživanja	13.613	14.790
Dati avansi po drugim osnovama	4.558	4.626
Potraživanja od zaposlenih (za naknadu štete i sl.)	162	184
Namjenski depozit za obavljanje platnih transakcija sa karticama	1.247	1.059
Potraživanja od prodaje materijalne vrijednosti	303	450
Materijalne vrijednosti primljene po osnovu naplate potraživanja	5.657	2.313
Potraživanja za plaćanja po garanciji	792	792
Potraživanja od banaka i dr. pravnih lica za gotovinske isplate	1.401	969
Potraživanja od klijenta po osnovu raspoređenog priliva	2.141	205
Potraživanja za date depozite na ime licitacije za sudske sporove	581	-
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima	2.746	2.002
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu po Hov	225	181
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu za rentnu štednju	4.100	1.921
Razgraničena potraživanja za unaprijed plaćene troškove	1.166	781
Razgraničena potraživanja za obračunate prihode	83	119
Potraživanja po osnovu prodaje osnovnih sredstava	82	79
Zalihe	592	78
Potraživanja po osnovu naknada koje se refundiraju	169	180
Ostala potraživanja iz poslovnih odnosa	<u>2.069</u>	<u>965</u>
 Ukupno	 <u>48.523</u>	 <u>38.144</u>
Ispravka vrijednosti	(3.142)	(1.782)
 Neto vrijednost ostale aktive	 <u>45.381</u>	 <u>36.362</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

15. OSTALA AKTIVA (nastavak)

Potraživanja za dospjele kamate i naknade prema komitentima na dan 31. decembar prikazana su u slijedećoj tabeli:

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Dospjeli kamati i naknade		
Banke	1	19
Preduzeća	5.431	5.063
Stanovništvo	1.312	1.360
Strana lica	1	1
Vlada i vladine institucije	<u>91</u>	<u>7</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>6.836</u>	<u>6.450</u>

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
--	---------------------------	---------------------------

Stanje na početku godine	1.782	1.625
Nove ispravke vrijednosti (Napomena 5)	2.220	853
Ukidanja ispravke vrijednosti (Napomena 5)	(794)	(697)
Isknjižavanje	(66)	-
Kursne razlike	<u>-</u>	<u>1</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>3.142</u>	<u>1.782</u>

16. DEPOZITI

Depoziti po korisnicima:

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Kamatonosni depoziti		
Banke i bankarske institucije	3.807	12.369
Javna i državna preduzeća	172.273	97.748
Privreda	78.347	83.687
Vanprivreda	74.476	55.871
Vlada i vladine institucije	114.574	124.213
Strana lica	653	284
Domaća fizička lica	277.249	170.805
Ostalo	<u>-</u>	<u>2.516</u>
Ukupno kamatonosni depoziti	<u>721.379</u>	<u>547.493</u>

Nekamatonosni depoziti		
Banke i bankarske institucije	2.016	806
Javna i državna preduzeća	403	443
Privreda	40.404	32.598
Vanprivreda	204	646
Vlada i vladine institucije	1.360	1.237
Strana lica	13.204	1.836
Domaća fizička lica	68.188	65.200
Ostalo	<u>88</u>	<u>361</u>
Ukupno nekamatonosni depoziti	<u>125.867</u>	<u>103.127</u>

Stanje na dan 31. decembra	<u>847.246</u>	<u>650.620</u>
----------------------------	----------------	----------------

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

16. DEPOZITI (nastavak)

Depoziti po ročnosti:

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Tekući računi i depoziti po viđenju		
Vlada i vladine institucije	86.822	71.393
Privreda	96.693	87.625
Banke i bankarske institucije	1.757	779
Stanovništvo	98.737	79.278
Ostali	<u>14.722</u>	<u>12.772</u>
Ukupno depoziti po viđenju	<u>298.731</u>	<u>251.847</u>
Kratkoročni depoziti		
Vlada i vladine institucije	4.077	25.659
Privreda	40.123	35.466
Banke i bankarske institucije	178	12.000
Stanovništvo	28.924	24.659
Ostali	<u>17.919</u>	<u>7.894</u>
Ukupno kratkoročni depoziti	<u>91.221</u>	<u>105.678</u>
Dugoročni depoziti		
Vlada i vladine institucije	25.035	28.398
Privreda	155.554	92.076
Banke i bankarske institucije	3.888	396
Stanovništvo	230.570	133.497
Ostali	<u>42.247</u>	<u>38.728</u>
Ukupno dugoročni depoziti	<u>457.294</u>	<u>293.095</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>847.246</u>	<u>650.620</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

17. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA I OSTALIM POZAJMICAMA

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Obaveze po kratkoročnim kreditima		
Investiciono razvojna banka Republike Srpske - Fond za razvoj i zapošljavanje	-	663
Investiciono razvojana banka Republike Srpske - Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske	-	248
Investiciono razvojana banka Republike Srpske - Fond stanovanja	-	147
Federalno Ministarstvo Finansija i Fondacija za održivi razvoj (ODRAZ) - Svjetska banka IBRD	17	4
Ukupno obaveze po kratkoročnim kreditima	<u>17</u>	<u>1.062</u>
Obaveze po dugoročnim kreditima		
Investiciono razvojna banka Republike Srpske - Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske	2.833	4.902
Investiciono razvojna banka Republike Srpske - Fond stanovanja	49.716	48.475
Investiciono razvojna banka Republike Srpske - Fond za razvoj i zapošljavanje	84.631	77.318
Investiciono razvojna banka Republike Srpske - Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske	34.619	30.380
Ministarstvo finansija Republike Srpske (Ministarstvo poljoprivrede, Šumarstva i vodoprivrede RS, Jedinica za koordinaciju poljoprivrednih projekata po Projektu razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja IFAD)	1.275	1.485
Ministarstvo finansija Republike Srpske po Projektu razvoja male komercijalne poljoprivrede	946	1.035
Federalno ministarstvo finansija po Projektu razvoja male komercijalne poljoprivrede	1.725	2.110
Ministarstvo privrede Kantona Sarajevo	1.349	1.888
Federalno Ministarstvo Finansija i Fondacija za održivi razvoj (ORDAZ) - Svjetska banka IBRD	848	223
Investiciono razvojna banka Republike Srpske -Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske - Svjetska banka - IBRD	26.503	13.209
Međunarodna finansijska korporacija (IFC)	1.422	4.267
Evropski fond za Jugoistočnu Evropu (EFSE)	6.066	10.466
Ukupno obaveze po dugoročnim kreditima	<u>211.933</u>	<u>195.758</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>211.950</u>	<u>196.820</u>

Dio obaveza po dugoročnim kreditima koje dospjevaju u periodu od godinu dana iznose 17 hiljada KM (31. decembra 2011. godine: 1.062 hiljada KM).

Obaveze po dugoročnim kreditima povučenim od fondova kojim upravlja Investiciono razvojna banka Republike Srpske (IRBRS), odnose se na pojedinačne ugovore sa rokovima dospijeća od 3 do 20 godina i godišnjom kamatnom stopom od 1,20% do 4,29%. Sredstva su primljena u cilju kreditiranja poljoprivrede, preduzetnika i preduzeća, za stambene kredite za stanovništvo i za jedinice lokalne samouprave.

Obaveze po dugoročnim kreditima prema Međunarodnoj finansijskoj korporaciji (IFC) su iskazane u skladu sa Ugovorom o kreditnoj liniji zaključenim između Nove banke i Međunarodne Finansijske korporacije maja 2006. godine. Sa 31. decembrom 2012. godine obaveza Banke po osnovu navedenog ugovora iznosi 1.422 hiljada KM, a rok za otplate istog je 15. jun 2013. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

17. OBAVEZE PO UZETIM KREDITIMA I OSTALIM POZAJMICAMA (nastavak)

Obaveze po dugoročnim kreditima prema The European Fund for Southeast Europe (EFSE) su iskazane u skladu sa okvирnim ugovorom za dodjelu Pojedinačnih kredita zaključenim dana 26. juna 2006. godine između Evropskog Fonda za Jugoistočnu Evropu („Fond“) i Nove Banke a.d. Banja Luka. U skladu sa Ugovorom kredit je povučen u iznosu od 17.000.000 EUR sa otplatom u polugodišnjim ratama (31. marta i 30. septembra) počev od 31. marta 2007. godine po godišnjoj stopi koja je jednaka zbiru šestomjesečne evropske međubankarske stope (EURIBOR) uvećanu za maržu koja je navedena u predmetnom Ugovoru o Pojedinačnom kreditu.

Obaveze prema Svjetskoj banci (IBRD) u iznosu od 26.503 hiljada KM, iskazane su u skladu sa ugovorom o subsidijarnom finansiranju (Svjetska banka IBRD) zaključenim 20. decembra 2010. godine između Investicione Razvojne Banke Republike Srpske kao Jedinice za implementaciju Projekta, koja upravlja Fondom za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske i Nove banke a.d. Banja Luka.

Ugovorom je definisano da će Investicione razvojna banka Republike Srpske proslijediti kreditna sredstva IBRD (subsidijsko finansiranje) isključivo za finansiranje podzajmova ka korisnicima, i da će subsidijsko finansiranje prema Banci biti identično po iznosu, rokovima dospijeća i grejs periodu kao i podzajmovi Banke odobreni korisnicima. U skladu sa ugovorom Banka utvrđuje kamatnu stopu za krajnje korisnike u zavisnosti od procjene rizika krajnjeg korisnika i kvaliteta instrumenata obezbeđenja, pri čemu kamatna stopa za krajnje korisnike mora biti vezana za šestomjesečni Euro Libor uvećan za maržu koju utvrđuje Banka. Povučeni i neotplaćeni iznos subsidijskog finansiranja imaće kamatnu stopu jednaku prosječnoj vrijednosti Euro Libor za prethodni šestomjesečni period, kako ga obračunava Svjetska banka svakog 15. juna i 15. decembra plus marža od 2%. IRB RS će obračunavati i naplaćivati naknadu od Banke u iznosu od 0,25% jednokratno po svakom podzajmu koji će Banka odobriti krajnjem korisniku. Banka će otplaćivati iznos glavnice subsidijskog finansiranja dospjele u skladu sa otplatnim planom utvrđenim u relevantnim Aneksim ugovorima o subsidijskom finansiranju i otplata duga će se vršiti kvartalno 1. marta, 1. juna, 1. septembra i 1. decembra svake godine na račun koji odredi IRB RS u skladu sa otplatnim planom.

18. SUBORDINIRANI DUGOVI I SUBORDINIRANE OBVEZNICE

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Obaveze po osnovu subordiniranog kredita u domaćoj valuti	18.000	10.000
Obaveze po osnovu subordiniranog kredita u stranoj valuti	740	869
Stanje na dan 31. decembra	18.740	10.869

Obaveze po osnovu subordiniranog duga u ukupnom iznosu od 18.000 hiljada KM, datiraju iz 2011. godine u iznosu od 10.000 hiljada KM i iz 2012. godine u iznosu od 8.000 hiljada KM.

Po osnovu obaveza subordiniranog duga u iznosu od 10.000 hiljada KM, Skupština akcionara Banke je dana 11. maja 2011. godine, a na osnovu saglasnosti Agencije za bankarstvo Republike Srpske, donijela odluku o emitovanju XVII emisije hartija od vrijednosti, Prve emisije obveznica javnom ponudom u ukupnom iznosu od 10.000.000 KM. Komisija za hartije od vrijednosti je dana 4. avgusta 2011. godine donijela Rešenje kojim se proglašava sedamnaesta emisija hartija od vrijednosti (prva emisija obveznica) uspiješnom i upisuje u registar emitentata. U skladu sa odlukom o emitovanju Prve emisije obveznica javnom ponudom, emitovane su obveznice sa rokom dospijeća od 7 godina, uz fiksnu godišnju kamatnu stopu od 8%. U toku prve 3 godine od dana upisa obveznica, Banka će isplaćivati kamatu dva puta godišnje (grace period), a nakon isteka perioda od 3 godine, Banka će u naredne četiri godine polugodišnje isplaćivati glavnici u osam jednakih iznosa, zajedno sa pripadajućom kamatom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

18. SUBORDINIRANI DUGOVI I SUBORDINIRANE OBVEZNICE (nastavak)

Za obaveze subordiniranog duga u iznosu od 8.000 hiljada KM, Nadzorni odbor Banke je 21. novembra 2012. godine, a u skladu sa odlukom Skupštine akcionara Banke od 10. maja 2012. godine i uz saglasnost Agencije za bankarstvo Republike Srpske od 14. novembra 2012. godine usvojio odluku o emitovanju XIX emisije hartija od vrijednosti, Drugoj emisije obveznica javnom ponudom kojom se emituje 80.000 obveznica nominalne vrijednosti 100 KM po obveznici, ukupne nominalne vrijednosti 8.000.000 KM uz kamatnu stopu 8% godisnje, rokom otplate 7 godina uz grace period 5 godina sa jednakim polugodišnjim otplatama nakon isteka grace perioda. Komisija za hartije od vrijednosti je dana 31. decembra 2012. godine donijela Rešenje kojim se proglašava druga emisija obveznica javnom ponudom uspješnom i upisuje se u registar emitentata.

U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske, Banka u roku od 5 godina, a i nakon isteka roka od 5 godina ne smije vršiti otplatu subordiniranog duga, ako bi se kapital Banke smanjio ispod propisanog, kao i da je Banka dužna da za početak otplate subordiniranog duga traži prethodnu saglasnost Agencije za bankarstvo Republike Srpske.

Obveznice Prve emisije u iznosu od 10.000.000 KM, kupili su Fond za razvoj i zapošljavanje (2.500.000 KM), Fond za restituciju RS (2.500.000 KM) i Akcijski fond RS (5.000.000 KM), a obveznice Druge emisije u iznosu od 8.000.000 KM, kupili su Fond za razvoj za zapošljavanje (2.000.000 KM), Fond za restituciju RS (2.000.000 KM) i Akcijski fond RS (4.000.000 KM).

Banka na dan 31. decembra 2012. godine, takođe ima subordinirani dug u iznosu od 740 hiljada KM i odnosi se na obaveze za kredit povučen od USAID-a. Banka je u toku 2003. godine kupila kreditni portfolio od USAID-a za iznos od KM 4.825 hiljada. Iznos od 2.895 hiljada KM plaćen je u avgustu 2003. godine, dok je za preostali iznos od 1.930 hiljada KM zaključen Ugovor o subordiniranom kreditu. Saglasno Ugovoru o subordiniranom kreditu, Banka je u obavezi da subordinirane obaveze plati u jednakim kvartalnim ratama počev od 1. decembra 2003. godine do 1. septembra 2018. godine, uz fiksnu kamatnu stopu Euro LIBOR na godišnjem nivou.

19. REZERVE NA STAVKE VANBILANSA

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Rezervisanja na stavke vanbilansa:		
- garancije	1.962	1.505
- neopozive obaveze	477	552
- pozajmice i kreditne kartice	159	194
- akreditivi	17	11
Stanje na dan 31. decembra	<u>2.615</u>	<u>2.262</u>

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Promjene na rezervisanjima za vanbilansne stavke		
Stanje na početku godine	2.262	2.004
Rezervisanja u tekućoj godini (Napomena 5)	2.247	1.718
Ukidanje rezervisanja (Napomena 5)	<u>(1.894)</u>	<u>(1.460)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>2.615</u>	<u>2.262</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

20. OSTALE OBAVEZE

	31.12.2012 KM hiljada	31.12.2011 KM hiljada
Obaveze po kamatama i naknadama	95	440
Obaveze prema dobavljačima	370	226
Obaveze po osnovu uplate osnivačkog uloga drugih preduzeća	411	282
Ostale obaveze - unaprijed naplaćeni anuiteti po kreditima	2.284	1.895
Razgraničeni prihodi - unaprijed naplaćena naknada	5.031	3.963
Razgraničene obaveze po osnovu kamata u domaćoj valuti	4.166	2.344
Razgraničene obaveze po osnovu kamata u stranoj valuti	3.301	1.988
Razgraničene obaveze za ostale obračunate prihode	477	421
Obaveze po osnovu platnih kartica realizovanih u drugim bankama	159	98
Obaveze za poreze i doprinose	133	152
Obaveze za porez na dobit	484	124
Obaveze za odložene poreske obaveze	82	104
Obaveze za neto zarade	196	228
Obaveze za doznake u inostranstvu	6.208	383
Obaveze po osnovu poštanskih uputnica	111	191
Obaveze po komisionim poslovima	135	135
Prelazni računi za isplatu kredita preduzećima	-	2.882
Rezervisanja za sudske sporove	45	62
Rezervisanja za otpremnine	305	341
Ostale obaveze	<u>791</u>	<u>559</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>24.784</u></u>	<u><u>16.818</u></u>

Na 31. decembar 2012. godine obaveze za doznake u inostranstvu iznose ukupno 6.208 hiljada KM, a najveći iznos se odnosi na ino doznake klijenta Krajinalijek ad Banja Luka (5.155 hiljada KM) koje su izvršene 3. januara 2013. godine.

Promjene na rezervisanjima za otpremnine

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Stanje na početku godine	341	343
Rezervisanja u tekućoj godini (Napomena 6)	-	88
Ukidanje rezervisanja (Napomena 6)	<u>(36)</u>	<u>(90)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>305</u></u>	<u><u>341</u></u>

Promjene na rezervisanjima za sudske sporove

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Stanje na početku godine (Napomena 6)	62	-
Rezervisanja u tekućoj godini (Napomena 6)	49	113
Ukidanje rezervisanja (Napomena 6)	<u>(66)</u>	<u>(51)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u><u>45</u></u>	<u><u>62</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

21. KAPITAL

Struktura kapitala Banke

Struktura ukupnog kapitala Banke prikazana je kako slijedi:

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Akcionarski kapital - obične akcije	70.863	70.863
Emisiona ažia	8.070	8.070
Neraspodijeljena dobit iz ranijeg perioda	7.881	1
Neraspodijeljena dobit tekuće godine	10.053	8.858
Rezerve kapitala	3.338	2.923
Rezerve za kreditne gubitke iz dobiti po regulatornom zahtjevu	<u>5.321</u>	<u>4.758</u>
 Ukupno	 <u>105.526</u>	 <u>95.473</u>

Acionarski kapital

Ukupan akcionarski kapital Banke na dan 31. decembar 2012. godine sastoji se od 70.863.294 običnih akcija pojedinačne nominalne vrijednosti 1 KM (31. decembar 2011. godine: 70.863.294 običnih akcija pojedinačne nominalne vrijednosti 1 KM).

Najveći akcionari Banke na dan 31. decembra 2012. godine su:

	Obične akcije	% učešća običnih akcija
Adriatic Fund BV	25.315	35,72%
International Finance Corporation, Washington	5.577	7,87%
Avlijaš Goran	3.839	5,42%
Radanović Slobodan	3.778	5,33%
DUIF Invest Nova a.d. Bijeljina	3.251	4,59%
Prva group plc	2.173	3,07%
Prva osebna zavarovalnica d.d. Ljubljana	1.335	1,88%
Gajić Zoran	1.321	1,86%
Ćurčić Slobodan	1.210	1,71%
Pavlović Gordan	1.081	1,53%
Sivrić Zdenko	1.060	1,50%
Radovanović Radovan	949	1,34%
Andžić Milorad	871	1,23%
LD DOO, Bijeljina	862	1,22%
Babić Radislav	838	1,18%
Kaldera Kompani d.o.o. Laktaši	752	1,06%
Lazarević Dušan	730	1,03%
Ostali	<u>15.921</u>	<u>22,47%</u>
 Ukupno	 <u>70.863</u>	 <u>100,00%</u>

Acionarski kapital, koji je upisan u sudskom registru iznosi 53.292.992 KM. U 2010. godini Banka je emitovala petnaestu emisiju akcija iz neraspoređene dobiti u iznosu od 9.852.762 KM, a u 2011. godini Banka je emitovala šesnaestu emisiju akcija, takođe iz neraspoređene dobiti u iznosu od 7.717.540 KM. Akcije iz predmetnih emisija su upisane u Centralnom registru hartija od vrijednosti ad, Banja Luka. Postupak upisa ove dvije emisije u sudski registar je u toku.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

21. KAPITAL (nastavak)

Struktura kapitala Banke (nastavak)

Banka na dan 31. decembra 2012. godine ima novčani iznos kapitala u iznosu od 70.863 hiljada KM. Zakonom o bankama Republike Srpske propisan je minimalan iznos novčanog kapitala od 15.000 hiljada KM.

Članom 90. stav 3. Zakona o bankama Republike Srpske, odnosno Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka, propisan je minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 12% i način obračuna istog. Na dan 31. decembra 2012. godine, koeficijent adekvatnosti kapitala Banke iznosio je 13,2% (31. decembra 2011. godine: 14%).

Emisiona ažia

Emisiona ažia u iznosu od 8.070 hiljada KM na dan 31. decembra 2012. i 2011. godine se odnosi na pozitivnu razliku između uplaćene vrijednosti akcija i njihove nominalne vrijednosti po osnovu emisija akcija.

Rezerve kapitala

Rezerve Banke su formirane u skladu sa zakonom, propisima i Statutom Banke. Ove rezerve nisu predmet raspodele, a iste na dan 31. decembar 2012. godine iznose 3.338 hiljada KM.

Rezerve za kreditne gubitke iz dobiti po regulatornom zahtjevu

Rezerve za kreditne gubitke iz dobiti po regulatornom zahtjevu formirane su u skladu sa Odlukom i odlukama o izmjenama i dopunama Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka donesenim od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Rezerve za kreditne gubitke predstavljaju rezerve, koje je Banka prilikom procjene kvaliteta aktive, odnosno klasifikacije stanke aktive, dužna da formira najmanje u skladu sa kriterijumima iz pomenute Odluke uzimajući u obzir već formirane ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stankama. Iznos za procjenjene gubitke, nakon umanjenja za ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stankama izdvaja se iz dobiti na osnovu odluke Skupštine akcionara Banke i evidentira u okviru rezervi za kreditne gubitke. Na dan 31. decembra 2012. godine rezerve za kreditne gubitke iznose 5.321 hiljada KM (31. decembra 2011. godine: 4.758 hiljada KM). U skladu sa Odlukom Skupštine banke od 10. maja 2012. godine, iznos rezervi za kreditne gubitke iz dobiti je povećan za 563 hiljade KM.

Neraspodijeljena dobit

Na osnovu Odluke Skupštine banke od 10. maja 2012. godine, ostvarena dobit u ukupnom iznosu od 8.858 hiljada KM, se raspoređuje u rezerve za kreditne gubitke u iznosu od 563 hiljada KM a u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, u zakonske rezerve u iznosu od 415 hiljada KM i na neto dobit u iznosu od 7.880 hiljada KM, koja će biti raspoređena akcionarima Banke srazmerno njihovom procentualnom učešću u akcionarskom kapitalu Banke putem emisije akcija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

22. VANBILANSNE EVIDENCIJE

U cilju zadovoljenja finansijskih potreba komitenata, Banka odobrava različite vidove garancija i ostalih preuzetih i potencijalnih obaveza. Iako se pomenute obaveze ne priznaju u bilansu stanja, one sadrže kreditni rizik i stoga čine sastavni dio sveukupnog rizika Banke.

Ukupno stanje potencijalnih obaveza je prikazano u slijedećoj tabeli:

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Aktivne vanbilansne pozicije		
Plative garancije	49.145	29.759
Činidbene garancije	104.479	62.463
Nepokriveni nostro akreditivi	1.277	784
Neopozive kreditne obaveze	<u>67.593</u>	<u>66.801</u>
Ukupno aktivne vanbilansne pozicije	<u>222.494</u>	<u>159.807</u>

Garancije i ostale preuzete i potencijalne obaveze

Akreditivi i garancije obavezuju Banku da izvrši plaćanje u korist korisnika ukoliko se za to ispune potrebni uslovi.

Garancije i „stand-by“ akreditivi nose isti tip rizika za Banku kao i krediti.

Preuzete neopozive obaveze

Preuzete neopozive obaveze se odnose na neiskorištene odobrene kredite i revolving kredite (kreditne kartice i pozajmice). Preuzete neopozive obaveze obično imaju fiksne datume kada ističu ili druge odredbe u vezi sa istekom. Pošto preuzete neopozive obaveze mogu isteći prije povlačenja kredita od strane komitenata, ukupno ugovoren iznos ne predstavlja neophodno buduće gotovinske odlive.

Ipak, potencijalni kreditni gubitak je manji od ukupnih neiskorištenih obaveza iz razloga što je većina obaveza potencijalna i zavisi od ispunjenja određenih uslova od strane klijenta. Banka prati ročnost preuzetih neopozivih obaveza po osnovu neiskorištenih odobrenih kredita jer dugoročne preuzete obaveze nose viši stepen kreditnog rizika od kratkoročnih preuzetih obaveza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

23. SUDSKI SPOROVI

Sudski sporovi su zbog prirode bankarskog poslovanja česta pojava. Banka je ustanovila protokol za upravljanje sudskim sporovima. Na osnovu analize tužbenog zahtijeva i pravnog savjeta Banka vrši procjenu iznosa potencijalnog gubitka po osnovu sudskega sporova. Banka rezerviše sredstva za sve negativne efekte koji mogu nastati po sudske sporove odnosno mogu imati uticaj na finansijsku poziciju Banke. Na dan 31. decembra 2012. godine za sporove koji se vode protiv Banke, Uprava Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda sudskega sporova koji su u toku.

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je procenila odgovarajuću ispravku vrednosti na teret rezultata tekuće i prethodnih godina.

24. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA

Stanja na kraju godine i efekti transakcija sa članovima Uprave, Nadzornog odbora i ostalim ključnim osobljem i njima povezanim stranama su prikazani u slijedećoj tabeli.

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Kratkoročni krediti	1.173	839
Dugoročni krediti	2.032	1.706
Potraživanja po kreditnim karticama i minusnim saldima	-	160
Potraživanja za kamate i naknade	-	131
Ostala aktiva	6	-
Depoziti	693	147
Ispravke vrednosti	118	-
Ostale obaveze	20	-
Garancije	25	-
Prihodi od kamata	147	196
Rashodi od kamata	12	6
Prihodi od naknada	11	1

Iznos kredita odobrenih fizičkim licima koja su povezana sa Bankom (članovi uprave, rukovodstvo Banke, lica sa značajnim vlasničkim interesom u Banci, uključujući i zaposlene) ne prelazi 1% osnovnog kapitala Banke za pojedinačna fizička lica. Na dan 31. decembra 2012. godine, Banka ima odobrene kredite pravnim licima kod kojih ima učešće u kapitalu (Nova Leasing) u ukupnom iznosu od 271 hiljada KM (kredit je obezbijeđen kolateralom), kao i kredit odobren akcionaru koji poseduje preko 5% osnovnog kapitala Banke u iznosu od 819 hiljada KM (kredit je obezbijeđen kvalitetnim kolateralom).

Plasiranje sredstava povezanim licima vrši se po standardnim tržišnim uslovima i u skladu sa poslovnom politikom Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM

25.1. Uvod

Rizik je karakterističan za bankarsko poslovanje, ali se njime upravlja posredstvom procesa neprekidnog identifikovanja, mjerena i praćenja, uspostavljanja ograničenja rizika i primjenom drugih vrsta kontrola. Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci, je u svom domenu, odgovoran za izloženost riziku i upravljanje istim. Banka je u osnovi izložena kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku. Osim toga, Banka posebno prati operativne rizike, rizik izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, rizik ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i uticaj rizika koji se odnose na zemlju porijekla lica kome je Banka izložena. Ovakav sistem upravljanja rizicima omogućava blagovremeno i potpuno obaveštavanje organa upravljanja o svim rizicima koji se pojavljuju ili se mogu pojaviti, te omogućava adekvatno i pravovremeno reagovanje u slučaju istih.

U Banci osnovne uloge u upravljanju rizicima imaju sljedeći organi/tijela:

Nadzorni odbor i Uprava banke

Nadzorni odbor i Uprava banke su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za definisanje strategije i principa upravljanja rizicima. Dokumentom „Apetit za rizike“ definisani su osnovni parametri (limiti) za različite vrste rizika.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom ima sveobuhvatnu odgovornost za razvoj strategije upravljanja rizicima i implementacije principa, okvira, politika i limita. Odbor je odgovoran za fundamentalne nalaze po pitanju rizika kao i za upravljanje i praćenje relevantnih odluka vezanih za sve vrste rizika. Prateći trendove pojedinih vrsta rizika Odbor za upravljanje aktivom i pasivom daje prijedloge i mjere za poboljšanje istih.

Odbor za reviziju

Odbor za reviziju ima odgovornost za praćenje sveobuhvatnog procesa rizika u Banci.

Interna revizija i interna kontrola

Proces upravljanja rizikom u Banci se kontroliše od strane interne revizije, koja ispituje adekvatnost procedura i usaglašenost Banke sa usvojenim politikama i procedurama, način upravljanja rizicima i efikasnost uspostavljenog sistema. Interna revizija diskutuje rezultate svog rada sa Upravom Banke i izveštava Odbor za reviziju i Nadzorni odbor o svojim nalazima i preporukama, a Interna kontrola u skladu sa svojim programom rada, vrši kontrolu kritičnih tačaka uočenih u procesu upravljanja rizikom.

Upravljanje rizicima

U Banci je organizovan Sektor za upravljanje rizicima, i u okviru njega organizovana su sljedeća Odjeljenja:

- za upravljanje kreditnim rizikom,
- za ranu naplatu,
- za upravljanje spornim kreditima,
- za upravljanje operativnim rizicima i
- za upravljanje tržišnim rizikom.

Procedurama koje se odnose na funkcionisanje svih odjeljenja u okviru Sektora za upravljanje rizicima, definisana su pravila i odgovornosti za praćenje usaglašenosti sa principima, politikama i limitima definisanim u Banci. U iste je uključeno praćenje rizika prema postavljenim limitima, kao i kompletno obuhvatanje rizika u sistemu mjererenja i izveštavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.1. Uvod (nastavak)

Upravljanje rizicima (nastavak)

U implementaciji kreditne politike, Banka se pridržava određenih principa ustanovljenih Poslovnom i kreditnom politikom Banke, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti kreditnom riziku. Odjeljenje za upravljanje kreditnim rizicima se bavi upravljanjem kreditnim rizikom kako na nivou pojedinačne transakcije, tako i na nivou ukupnog kreditnog portfolia, a Odjeljenje za upravljanje spornim kreditima i Odjeljenje za ranu naplatu organizovani su sa ciljem potpune centralizacije procesa upravljanja kreditima u kašnjenju i naplate istih u što kraćem vremenskom roku uz najniže troškove za Banku.

U okviru Sektora za upravljanje rizicima, organizованo je Odeljenje za upravljanje tržišnim rizikom koje ima za cilj i upravljanje rizikom likvidnosti. Likvidnost Banke, kao njena sposobnost da o roku izvršava obaveze, zavisi prije svega od bilansne strukture Banke, odnosno usklađenosti priliva i odliva sredstava. Minimalni standardi za kreiranje i sprovođenje politike likvidnosti, treba da budu uspostavljeni tako da obezbjeđuju sposobnost Banke da potpuno i bez odlaganja izvršava sve obaveze na dan dospijeća.

U cilju upravljanja rizikom likvidnosti, Banka sprovodi aktivnosti koje obezbjeđuju usklađenost strukture aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, odnosno njenih novčanih tokova (priliva i odliva) i kontinuirano prati i planira buduće novčane tokove uzimajući u obzir promjene u operativnim, ekonomskim i ostalim uslovima poslovnog okruženja Banke. Za upravljanje rizikom likvidnosti Banka sprovodi i stres testove koji imaju za cilj da se identifikuju potencijalni likvidnosni gapovi koji mogu nastati u određenim vremenskim periodima i pod određenim uslovima i to: po osnovu odliva depozita, nemogućnosti transformacije dijelova aktive u likvidna sredstva, povećanog odliva gotovine i slično, te u skladu s tim i identificuje potencijalne dodatne izvore finansiranja koji će omogućiti pokriće nastalog gapa.

Upravljanje rizicima i sistemi izvještavanja

Rizici Banke se mjere korišćenjem metoda koji odražava i očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima. Modeli koriste vjerovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala vjerovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovana na politici, procedurama, definisanim i uspostavljenim limitima. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali rizici. Ove informacije se prezentuju Upravi i Nadzornom odboru Banke. Izvještaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, mjerjenje tržišnog rizika, pokazatelje likvidnosti i drugo.

Koncentracije kreditnog rizika mogu da nastanu kada je određeni broj strana uključen u slične poslovne aktivnosti, ili posluju u istom regionu, ili kada imaju slične ekonomske karakteristike tako da se očekuje, da njihova mogućnost, da ispune svoje obaveze, bude pod uticajem sličnih promjena ekonomske ili druge prirode. Koncentracija ukazuje na relativnu osetljivost poslovanja Banke na promjene koje pogađaju određenu industriju ili geografsko područje.

Kako bi izbegla prekomjernu koncentraciju rizika, politike i procedure Banke sadrže specifične smjernice za razvoj i očuvanje diversifikovanog portfolia. Shodno tome, Banka kontroliše i upravlja identifikovanim koncentracijama kreditnog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.2. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da jedna ugovorna strana ne ispunи svoju obavezu i tako izazove finansijski gubitak drugoj strani. Izloženost kreditnom riziku, koji se ispoljava kao nemogućnost naplate kredita i drugih potraživanja sa pripadajućom kamatom u ugovorenim rokovima, Banka kontinuirano prati kroz analizu finansijskog stanja i poslovanja korisnika kredita, kao i stepen naplativosti kredita (dnevno, mjesечно praćenje, kvartalno), kontrolu namjenske upotrebe sredstava i procjenu stepena rizičnosti kreditnog portfolia.

U sproveđenju kreditne politike, Banka se pridržava određenih principa ustanovljenih poslovnom i kreditnom politikom Banke, i na taj način se štiti od prekomjerne izloženosti kreditnom riziku. U sektoru za Upravljanje rizikom, Banka ima Odjeljenje za upravljanje kreditnim rizikom koje se bavi upravljanjem rizikom na nivou pojedinačne transakcije, segmenta i na nivou cijelokupnog kreditnog portfolia.

Odjeljenje za upravljanje kreditnim rizikom se kontinuirano razvija i osnovne aktivnosti istog su uspostavljanje, praćenje i kontrola primjene utvrđene politike, pravila, smjernica u svim segmentima kreditnog poslovanja, identifikacija rizika u procesu odobravanja kroz kontrolu odstupanja od standarda u procesu odobravanja plasmana, realnu ocjenu kvaliteta klijenta, adekvatnu procjenu vrijednosti kolateralu, odnosno instrumenata zaštite od neplaćanja, ograničenje rizika u smislu uspostavljanja limita i prihvatljivog nivoa rizika po segmentima, preduzimanje adekvatnih mjera radi zaštite kreditnog portfolia od negativnih kretanja i usklađivanje uslova kreditiranja sa nivoom preuzetog rizika.

Cilj Banke je da kroz kreditnu politiku i program upravlja kreditnim rizikom u najvećoj mogućoj mjeri koristeći modele za ocjenu rizika a u svrhu odobravanja plasmana koji nose nizak rizik.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.2. Kreditni rizik (nastavak)

- a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku ne uzimajući u obzir kolateral ili druge instrumente zaštite od rizika

Slijedeća tabela pokazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku pozicija bilansa stanja. Maksimalna izloženost je prikazana u neto iznosu ne uzimajući u obzir efekte smanjenja rizika putem kolaterala ili drugih instrumenata zaštite od rizika.

	31.12.2012. KM hiljada	31.12.2011. KM hiljada
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	201.656	154.766
Vrijednosni papiri za trgovanje	33.757	29.109
Plasmani drugim bankama	2.046	1.001
Krediti i dospjela potraživanja po kreditima	875.822	708.497
Vrijednosni papiri koji se drže do dospijeća	198	226
Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća	1.765	1.906
Ostala aktiva	<u>32.317</u>	<u>31.142</u>
 Ukupno	 <u>1.147.561</u>	 <u>926.647</u>
 Potencijalne obaveze	 154.901	 93.006
Neopozive obaveze	<u>67.593</u>	<u>66.801</u>
 Ukupno	 <u>222.494</u>	 <u>159.807</u>
 Ukupna izloženost riziku	 <u>1.370.055</u>	 <u>1.086.454</u>

U slučaju finansijskih instrumenata vrijednovanih po fer vrijednosti prikazani iznosi predstavljaju trenutnu izloženost kreditnom riziku ali ne i maksimalnu izloženost riziku koja može nastati u budućnosti kao rezultat promjena fer vrijednosti.

Detalji o maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku svake od klase finansijskih instrumenata biće objelodanjeno u samim napomenama vezanim za specifične finansijske instrumente.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.2. Kreditni rizik (nastavak)

b) Koncentracija rizika pri maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku

Koncentracijom rizika se upravlja postavljanjem limita kreditne izloženosti u odnosu na pojedinačne komitente, geografska područja i industrije. Maksimalna kreditna izloženost prema pojedinačnom klijentu na dan 31. decembar 2012. godine je iznosila KM 28.294 hiljada (31. decembar 2011. godine: KM 29.384 hiljada KM).

Finansijska sredstva Banke prije uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika mogu se analizirati kroz slijedeća geografska područja:

	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija KM hiljada	Plasmani bankama KM hiljada	Krediti i dospjela potraživanja po kreditima KM hiljada	Vrijednosni papiri i učešća u kapitalu KM hiljada	Ostala aktiva KM hiljada	Potencijalne i neopozive obaveze KM hiljada	Ukupno 2012. KM hiljada
Bosna i Hercegovina	144.321	272	875.822	35.720	32.317	222.494	1.310.946
Evropska Unija	57.335	1.774	-	-	-	-	59.109
Ukupno	201.656	2.046	875.822	35.720	32.317	222.494	1.370.055

	Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija KM hiljada	Plasmani bankama KM hiljada	Krediti i dospjela potraživanja po kreditima KM hiljada	Vrijednosni papiri i učešća u kapitalu KM hiljada	Ostala aktiva KM hiljada	Potencijalne i neopozive obaveze KM hiljada	Ukupno 2011. KM hiljada
Bosna i Hercegovina	130.686	121	708.497	31.241	31.142	159.807	1.061.494
Evropska Unija	24.080	880	-	-	-	-	24.960
Ukupno	154.766	1.001	708.497	31.241	31.142	159.807	1.086.454

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.2. Kreditni rizik (nastavak)

b) Koncentracija rizika pri maksimalnoj izloženosti kreditnom riziku (nastavak)

Analiza izloženosti Banke kreditnom riziku, po industrijskim sektorima, prije uzimanja u obzir sredstva obezbeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika, na dan 31. decembra 2012. i 2011. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

	Bruto maksimalna izloženost 2012. KM hiljada	Bruto maksimalna izloženost 2011. KM hiljada
Stanovništvo	233.529	194.221
Prerađivačka industrija	237.626	226.063
Trgovina	211.595	174.642
Finansijske usluge	32.874	25.958
Poljoprivreda, šumarstvo, vodoprivreda	27.608	12.688
Građevinarstvo	88.626	55.860
Transport	65.192	47.786
Usluge, ugostiteljstvo i turizam	10.057	9.133
Nekretnine	5.238	7.293
Vlada i državni organi	177.595	130.024
Banke i finansijske institucije	203.430	155.646
Ostalo	<u>76.685</u>	<u>47.140</u>
 Ukupno	 <u>1.370.055</u>	 <u>1.086.454</u>

Kolaterali i drugi instrumenti zaštite od rizika

Politikom kolaterala Banka definiše prihvatljive kolaterale za pojednačne vrste plasmana.

Osnovni tipovi kolaterala su sljedeći:

- Novčani depozit, hartije od vrijednosti, garancije osiguravajućih kuća i banaka, zalog na nepokretnu i pokretnu imovinu i jemstva.

Tržišna vrijednost kolaterala se kontinuirano prati te ukoliko ima potrebe traže se dodatna sredstva obezbijedenja u fazi odobravanja kao i u toku korišćenja kredita. Banka u skladu sa internom metodologijom periodično u toku korišćenja kredita vrši analizu tržišne vrijednosti kolaterala i u skladu sa istom preispituje i usklađuje ispravku vrijednosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.2. Kreditni rizik (nastavak)

c) Kvalitet finansijskih instrumenata po klasama finansijske aktive

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana zasnovanu na regulativi Agencije za Bankarstvo Republike Srpske. Slijedeća tabela prikazuje kvalitet plasmana po tipovima sredstava koji se nalaze u bilansu stanja, zasnovanim na sistemu kreditnog rejtinga Banke:

	Nedospjeli i neobezvredeni			Dospjeli ali ne pojedinačno obezvredeni KM hiljada	Pojedinačno obezvredeni KM hiljada	Ukupno 2012. KM hiljada
	Visok Stepen KM hiljada	Standardni stepen KM hiljada	Substandardni stepen KM hiljada			
Plasmani bankama	2.046	-	-	-	-	2.046
Plasmani klijentima	795.874	41.765	6.460	7.660	24.063	875.822

	Nedospjeli i neobezvredeni			Dospjeli ali ne pojedinačno obezvredeni KM hiljada	Pojedinačno obezvredeni KM hiljada	Ukupno 2011. KM hiljada
	Visok Stepen KM hiljada	Standardni stepen KM hiljada	Substandardni stepen KM hiljada			
Plasmani bankama	1.001	-	-	-	-	1.001
Plasmani klijentima	624.701	56.833	5.346	6.101	15.516	708.497

Dospjeli ali ne obezvredeni plasmani na dan 31. decembra 2012. i 31. decembra 2011. godine:

Pozicije bilansa stanja	Do 30 dana KM hiljada	31 do 60 dana KM hiljada	61 do 90 dana KM hiljada	Više od 90 dana KM hiljada	Ukupno 2012. KM hiljada
Plasmani stanovništvu	175	135	69	2.181	2.560
Korporativni plasmani	799	694	196	3.411	5.100
Ukupna finansijska sredstva	974	829	265	5.592	7.660
Pozicije bilansa stanja	Do 30 dana KM hiljada	31 do 60 dana KM hiljada	61 do 90 dana KM hiljada	Više od 90 dana KM hiljada	Ukupno 2011. KM hiljada
Plasmani stanovništvu	136	118	75	2.465	2.794
Korporativni plasmani	741	260	300	2.006	3.307
Ukupna finansijska sredstva	877	378	375	4.471	6.101

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.2. Kreditni rizik (nastavak)

Procjena obezvredenja

Kriterijumi koje Banka koristi da utvrdi da li postoje objektivni dokazi o obezvrjeđenju uključuju: kašnjenje pri servisiranju kamate i/ili glavnice, indikacije da se dužnik suočava sa značajnim finansijskim poteškoćama, uključujući vjerovatnoću da će doći do stečaja ili neke druge finansijske reorganizacije i kada dostupni podaci pokazuju da je došlo do mjerljivog smanjenja budućih tokova gotovine, kao što su promjene u okviru neizmirenih obaveza ili ekonomskih uslova koji su u korelaciji sa odstupanjima od ugovorenih uslova. Banka vrši procenu obezvredenja na dva nivoa, individualnom i grupnom.

Pojedinačno procjenjivanje ispravke vrijednosti

U skladu sa prihvaćenom internom metodologijom Banka prvo sprovodi pojedinačna procjenjivanja da uvidi da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju finansijskih sredstava koji su pojedinačno značajni kao i pojedinačna ili grupna procjenjivanja finansijskih sredstava koja nisu pojedinačno značajna. Pojedinačno procjenjivanje ispravke vrijednosti se zasniva na procjeni vremena plaćanja iznosa koji će biti naplaćeni iznos iz kojih se očekuje plaćanje u cjelini ili djelimično. Plasmani za koja se pojedinačno utvrđuje ispravka vrijednosti i za koje je gubitak priznat nisu uključena u grupno procjenjivanje ispravke vrijednosti. Procjena obezvredenja se vrši na svaki datum bilansa stanja osim u slučajevima kada nepredvidive okolnosti zahtjevaju mnogo veću pažnju i češću procjenu.

Individualna procjena se vrši za portfolio spornih plasmana i to za plasmane iznad određenog iznosa izloženosti koji je Banka definisala kao značajan iznos, a za portfolio spornih plasmana čija je pojedinačna izloženost ispod značajne, procjena se vrši uzimajući prosječne stope ispravke vrijednosti izračunate na bazi uzorka kroz individualne procjene za iznose izloženosti koji nisu značajni.

Grupno procjenjivanje ispravke vrijednosti

U svrhu grupne procjene ispravke vrijednosti, plasmani su grupisani na osnovu sistema klasifikacije koji Banka koristi, uzimajući u obzir karakteristike kreditnog rizika kao što su: tipovi kredita, vrste zaloga, postojanje potraživanja, dani kašnjenja i ostali bitni faktori. U svrhu grupne procjene ispravke vrijednosti, migraciona matrica je napravljena da analizira ukupan broj kredita koji su bili aktivni u prethodnom periodu i koji su prebačeni iz kategorije A i B u druge kategorije ili ponovo plaćeni u tekućem periodu.

Procjena obezvredenja kredita stanovništvu vrši se na osnovu matrica migracija koje se rade po grupama proizvoda uzimajući u obzir intervale dana kašnjenja kao osnovni kriterijum. Prilikom formiranja svake matrice vrši se identifikacija partija koje su u prethodnom periodu bile u jednom od šest mogućih intervala dana kašnjenja, te se za svaki interval utvrđuje njihov broj u početnom periodu, a nakon toga se vrši identifikacija broja partija koje se u tekućem periodu nalaze u jednom od šest mogućih intervala dana kašnjenja, te identifikacija broja otplaćenih partija.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.2. Kreditni rizik (nastavak)

Procjena obezvredenja (nastavak)

Procjena obezvredenja za vanbilansne izloženosti se vrši na nivou klijenta primjenom prosječne stope ispravke vrijednosti procjenjene za bilansna potraživanja. Ukoliko klijent ima samo jednu partiju bilansne izloženosti, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje ista stopa, a ukoliko klijent ima više partija bilansne izloženosti, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje prosječna stopa na bilansnu izloženost. Ukoliko klijent nema bilansnu izloženost, za vanbilansnu izloženost se primjenjuje minimalan procenat po pravilima Agencije za bankarstvo Republike Srpske za uredne plasmane.

Rezerva za kreditne gubitke

Za plasmane privredi i stanovništву, Banka takođe obračunava rezerve za procjenjene kreditne gubitke u skladu sa propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, odnosno, u skladu sa Odlukom i Odlukama o izmjenama i dopunama Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka.

U skladu sa Odlukom rezerve za kreditne gubitke predstavljaju rezerve, koje je Banka prilikom procjene kvaliteta aktive, odnosno klasifikacije stavke aktive, dužna da formira najmanje u skladu sa kriterijumima iz pomenute Odluke uzimajući u obzir već formirane ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama. Iznos za procjenjene gubitke, nakon umanjenja za ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama izdvaja se iz dobiti na osnovu odluke Skupštine akcionara Banke i evidentira u okviru rezervi za kreditne gubitke. Ukoliko Banka ne izvrši pokriće nedostajućih rezervi na teret dobiti, neraspoređene dobiti iz ranijih godina, zadržane dobiti i ostalih rezervi formiranih iz dobiti, Banka je dužna da nepokriveni iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke iskazuje kao odbitnu stavku od kapitala sve dok Banka ne obezbjedi pokriće nedostajućih rezervi za kreditne gubitke.

Restrukturirani krediti

Pod restrukturiranim kreditima Banka smatra kredite i druge plasmane kod kojih je izvršeno restrukturiranje i promena inicijalno ugovorenih uslova usled nemogućnosti klijenta da izmiruje svoje obaveze u skladu sa ugovorom definisanim uslovima i rokovima zbog problema u poslovanju i pogoršanja finansijskih pokazatelja. Na dan 31. decembra 2012. godine, bruto restrukturirani krediti i plasmani su iznosili 47.731 hiljada KM (31. decembra 2011. godine: 32.658 hiljada KM).

25.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće biti u mogućnosti da izmiri svoje dospjele obaveze. Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, Banka putem sistema upravljanja aktivom i pasivom razmatrajući njenu likvidnost, prateći buduće novčane tokove i likvidnost na dnevnoj osnovi vrši diversifikaciju svojih izvora finansiranja.

Banka održava portfolio koji se sastoji od visoko likvidnih hartija od vrijednosti i diversifikovanih sredstava koja mogu lako da se konvertuju u gotovinu u slučaju nepredviđenih i negativnih oscilacija. Banka takođe održava zahtjevani nivo obavezne rezerve novčanih sredstava u skladu sa zahtjevima Centralne Banke Bosne i Hercegovine, kao i potrebna devizna sredstva kod ino-banaka za zadovoljavanje potreba klijenata. Osim toga Banka u skladu sa Politikom upravljanja rizikom likvidnosti obezbeđuje i dodatne izvore finansiranja koje može da koristi za potrebe održavanja likvidnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabela ispod prikazuje knjigovodstvenu vrijednost imovine i obaveza na osnovu preostalog perioda do ugovorenog datuma dospeća na dan 31. decembra 2012. godine:

Aktiva	Po viđenju KM hiljada	Do 3 mjeseca KM hiljada	Od 3 do 12 mjeseci KM hiljada	Od 1 do 5 godina KM hiljada	Preko 5 godina KM hiljada	Ukupno 2012. KM hiljada
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	220.242	-	-	-	-	220.242
Vrijednosni papiri za trgovanje	33.757	-	-	-	-	33.757
Plasmani drugim bankama	272	894	880	-	-	2.046
Krediti i dospjela potraživanja po kreditima	34.692	65.518	199.361	394.878	181.373	875.822
Vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća	-	-	-	198	-	198
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	-	-	-	-	31.650	31.650
Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća	-	-	-	1.765	-	1.765
Ostala aktiva	16.767	11.016	14.300	219	3.079	45.381
Ukupno aktiva	305.730	77.428	214.541	397.060	216.102	1.210.861
Obaveze						
Depoziti	187.971	117.287	306.825	230.353	4.810	847.246
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	17	5.173	21.132	103.475	82.153	211.950
Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	-	32	96	8.015	10.597	18.740
Rezerve na stavke vanbilansa	-	-	-	2.615	-	2.615
Ostale obaveze	9.430	95	15.250	9	-	24.784
Ukupno obaveze	197.418	122.587	343.303	344.467	97.560	1.105.335
Neto izloženost riziku likvidnosti na dan 31. decembra 2012. godine	108.312	(45.159)	(128.762)	52.593	118.542	105.526

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Tabela ispod prikazuje knjigovodstvenu vrijednost imovine i obaveza na osnovu preostalog perioda do ugovorenog datuma dospeća na dan 31. decembra 2011. godine:

Aktiva	Po viđenju KM hiljada	Do 3 mjeseca KM hiljada	Od 3 do 12 mjeseci KM hiljada	Od 1 do 5 godina KM hiljada	Preko 5 godina KM hiljada	Ukupno 2011. KM hiljada
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	166.193	-	3.000	-	-	169.193
Vrijednosni papiri za trgovanje	29.109	-	-	-	-	29.109
Plasmani drugim bankama	121	-	880	-	-	1.001
Krediti i dospjela potraživanja po kreditima	23.079	66.248	182.985	284.372	151.813	708.497
Vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća	-	-	-	226	-	226
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	-	-	-	-	26.568	26.568
Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća	-	-	-	-	1.906	1.906
Ostala aktiva	11.019	4.668	20.170	505	-	36.362
Ukupno aktiva	229.521	70.916	207.035	285.103	180.287	972.862
Obaveze						
Depoziti	178.154	103.744	258.686	105.569	4.467	650.620
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	1.624	4.804	20.668	87.501	82.223	196.820
Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	-	32	97	5.515	5.225	10.869
Rezerve na stavke vanbilansa	-	-	-	2.262	-	2.262
Ostale obaveze	5.669	440	10.689	20	-	16.818
Ukupno obaveze	185.447	109.020	290.140	200.867	91.915	877.389
Neto izloženost riziku likvidnosti na dan 31. decembra 2011. godine	44.074	(38.104)	(83.105)	84.236	88.372	95.473

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Sljedeća tabela pokazuje potencijalne i preuzete neopozive obaveze Banke prema ugovorenim rokovima dospeća na dan 31. decembra 2012. i 2011. godine:

	Po viđenju KM hiljada	Do 3 mjeseca KM hiljada	Od 3 do 12 mjeseci KM hiljada	Od 1 do 5 godina KM hiljada	Preko 5 godina KM hiljada	Ukupno 2012. KM hiljada
Potencijalne obaveze	-	51.810	50.917	51.330	844	154.901
Preuzete obaveze	-	15.134	30.093	20.288	2.078	67.593
Ukupno	-	66.944	81.010	71.618	2.922	222.494

	Po viđenju KM hiljada	Do 3 mjeseca KM hiljada	Od 3 do 12 mjeseci KM hiljada	Od 1 do 5 godina KM hiljada	Preko 5 godina KM hiljada	Ukupno 2011. KM hiljada
Potencijalne obaveze	-	28.386	44.911	19.329	380	93.006
Preuzete obaveze	30	8.239	37.042	17.583	3.907	66.801
Ukupno	30	36.625	81.953	36.912	4.287	159.807

Banka ne očekuje da će sve potencijalne i preuzete neopozive obaveze biti povučene pre isteka roka dospeća istih.

25.4. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik da će fer vrijednost ili očekivani budući gotovinski tokovi finansijskih instrumenata fluktuirati uslijed promjena tržišnih varijabli kao što su kamatne stope i devizni kursevi.

Upravljanje tržišnim rizicima u Banci je definisano procedurama koje odobrava Nadzorni odbor i koje su u saglasnosti sa strategijom upravljanja rizicima. U okviru Sektora za upravljanje rizicima, organizovano je Odjeljenje upravljanja tržišnim rizicima koje ima za cilj upravljanje tržišnim rizicima. Rad Odjeljenja za upravljanje tržišnim rizicima pre svega podrazumeva praćenje tržišnih rizika prema postavljenim limitima, kao i praćenje rizika koji proističu iz uvođenja novih proizvoda i složenih transakcija.

Rizik promjene kamatnih stopa

Rizik promjene kamatnih stopa javlja se uslijed mogućnosti da promjene u kamatnim stopama mogu uticati na buduće novčane tokove ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata.

Poslovna politika Banke određuje principe po kojima se ugovara, obračunava i naplaćuje kamata na kredite i druge plasmane (aktivna kamata), kao i principe po kojima se vrši kalkulacija i plaćanje kamate na depozite, uloge i druga primljena sredstva (pasivna kamata).

Kamatna stopa je određena na bazi roka dospeća, iznosa, namjene, izvora, valute i drugih parametara. Sve kamatne stope utvrđene su na godišnjem nivou, osim u slučaju kad je pored stopa upisan drugi vremenski period. Banka u skladu sa vrstom proizvoda, izvora finansiranja, roka i iznosa, ugovara fiksne ili promjenljive pasivne i aktivne kamatne stope.

U cilju upravljanja kamatnim rizikom, Banka kroz stres testove vrši analizu senzibilne aktive i pasive, utvrđuje moguće kamatne gapove i definiše mјere za održavanje kamatnog rizika na nivou prihvatljivog za Banku.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.4. Tržišni rizik (nastavak)

Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)

Sledeće dve tabele prikazuju izloženost Banke riziku promjene kamatne stope na dan 31. decembra 2012. i 31. decembra 2011. godine. Sredstva i obaveze Banke su kategorizovane ranijim od datuma određivanja cijene (re-pricing date) ili datumu dospeća:

Aktiva	Do 1 mjesec KM hiljada	Do 3 mjeseca KM hiljada	Od 3 do 12 mjeseci KM hiljada	Preko 1 godina KM hiljada	Nekama- tonosno KM hiljada	Ukupno 2012. KM hiljada
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	200.960	-	-	-	19.282	220.242
Vrijednosni papiri za trgovanje	31.606	-	-	-	2.151	33.757
Plasmani drugim bankama	621	545	880	-	-	2.046
Krediti i dospjela potraživanja po kreditima Vrijednosni papiri koji se drže do dospijeća	48.663	51.547	199.361	576.251	-	875.822
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	-	-	-	-	198	198
Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća	-	-	-	-	31.650	31.650
Ostala aktiva	5.674	5.777	7.642	3.079	1.765	1.765
Ukupno aktiva	287.524	57.869	207.883	579.330	78.255	1.210.861
Obaveze						
Depoziti	226.490	78.768	188.889	227.232	125.867	847.246
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	33	5.157	21.132	185.628	-	211.950
Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	-	32	96	18.612	-	18.740
Rezerve na stavke vanbilansa	-	-	-	-	2.615	2.615
Ostale obaveze	1.674	-	-	-	23.110	24.784
Ukupno obaveze	228.197	83.957	210.117	431.472	151.592	1.105.335
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembra 2012. godine	59.327	(26.088)	(2.234)	147.858	(73.337)	105.526

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.4. Tržišni rizik (nastavak)

Rizik promjene kamatnih stopa (nastavak)

Aktiva	Do 1 mjesec KM hiljada	Do 3 mjeseca KM hiljada	Od 3 do 12 mjeseci KM hiljada	Preko 1 godina KM hiljada	Nekama- tonosno KM hiljada	Ukupno 2011. KM hiljada
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	151.284	3.000	-	-	14.909	169.193
Vrijednosni papiri za trgovanje	27.200	-	-	-	1.909	29.109
Plasmani drugim bankama	121	-	880	-	-	1.001
Krediti i dospjela potraživanja po kreditima	39.756	49.571	182.985	436.185	-	708.497
Vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća	-	-	-	-	226	226
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	-	-	-	-	26.568	26.568
Investicije u nekonsolidovana povezana preduzeća	-	-	-	-	1.906	1.906
Ostala aktiva	11.019	3.600	5.004	3.400	13.339	36.362
Ukupno aktiva	229.380	56.171	188.869	439.585	58.857	972.862
Obaveze						
Depoziti	213.970	67.928	155.559	110.036	103.127	650.620
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	1.702	4.765	20.668	169.685	-	196.820
Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	-	32	97	10.740	-	10.869
Rezerve na stavke vanbilansa	-	-	-	-	2.262	2.262
Ostale obaveze	827	-	-	-	15.991	16.818
Ukupno obaveze	216.499	72.725	176.324	290.461	121.380	877.389
Neto izloženost kamatnom riziku na dan 31. decembra 2011. godine	<u>12.881</u>	<u>(16.554)</u>	<u>12.545</u>	<u>149.124</u>	<u>(62.523)</u>	<u>95.473</u>

Obzirom da kamatonosna finansijska sredstva i finansijske obaveze nisu prevashodno bazirani na varijabilnim kamatnim stopama, Banka smatra da osetljivost prihoda i rashoda na promjene u tržišnim kamatnim stopama nije značajna.

Valutni rizik

Valutni rizik je rizik da će doći do promene vrijednosti finansijskih instrumenata prilikom promjena deviznog kursa. U cilju upravljanja deviznim rizikom, Banka koristi savremeni informacioni server Thomson Reuters za dobijanje pravovremenih informacija o kretanjima na tržištu, informacija o kreditnim bonitetima zemalja sa kojima ima poslovnu saradnju, a na osnovu kojih donosi pravovremene odluke o upravljanju deviznim sredstvima u cilju minimiziranja, odnosno, disperzije rizika. Deviznom pozicijom se upravlja i na dnevnom nivou uz podršku nekoliko aplikativnih sistema, koji obezbjeđuju tzv. real time informacije o svim deviznim transakcijama obavljenim unutar Banke, a koje bi eventualno mogle uticati na rizik otvorenih pozicija i u skladu s tim preuzima mjere zaštite i održavanje istog do nivoa prihvatljivog za banku.

Slijedeća tabela ukazuje na valute u kojima Banka ima izloženosti u USD i CHF na dan 31. decembra 2012. godine. Analiza računa efekat realno moguće promjene deviznog kursa KM uz konstantnost ostalih varijabli bilansa uspjeha. Pozitivni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno povećanje bilansa uspjeha ili kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.4. Tržišni rizik (nastavak)

Valutni rizik (nastavak)

Banka na dan 31. decembra ima značajnu izloženost u EUR-ima, međutim Banka nije izložena deviznom riziku jer je vrijednost te valute fiksna u odnosu na domaću valutu, imajući u vidu da Centralna banka Bosne i Hercegovine počev od 1997. godine održava monetarnu stabilnost u skladu sa „currency board aranžmanom“ (1 EUR = 1,95583 KM).

	Promene u deviznom kursu (%)	Efekat na bilans uspjeha 2012.	Promene u deviznom kursu (%)	Efekat na bilans uspjeha 2011.
		KM hiljada		KM hiljada
CHF	2%	25	2%	(3)
USD	6%	18	6%	12

Slijedeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2012. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrijednostima:

Aktiva	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno u stranoj valuti	Ukupno u domaćoj valuti	Ukupno 2012.
	KM hiljada	KM hiljada	KM hiljada	KM hiljada	KM hiljada	KM hiljada	KM hiljada
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	41.264	17.445	6.575	1.782	67.066	153.176	220.242
Vrijednosni papiri za trgovanje	-	1.481	-	-	1.481	32.276	33.757
Plasmani drugim bankama	1.825	61	-	-	1.886	160	2.046
Krediti i dospjela potraživanja po kreditima	579.217	-	-	-	579.217	296.605	875.822
Vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća	-	-	-	-	-	198	198
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	-	-	-	-	-	31.650	31.650
Investicije u nekonsolidovanu povezana preduzeća	-	-	-	-	-	1.765	1.765
Ostala aktiva	349	1.250	-	-	1.599	43.782	45.381
Ukupno aktiva	622.655	20.237	6.575	1.782	651.249	559.612	1.210.861
Obaveze							
Depoziti	611.572	19.873	5.272	5.711	642.428	204.818	847.246
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	10.929	-	-	-	10.929	201.021	211.950
Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	740	-	-	-	740	18.000	18.740
Rezerve na stavke vanbilansa	-	-	-	-	-	2.615	2.615
Ostale obaveze	3.533	66	30	-	3.629	21.155	24.784
Ukupno obaveze	626.774	19.939	5.302	5.711	657.726	447.609	1.105.335
Neto izloženost valutnom riziku na dan 31. decembra 2012. godine	(4.119)	298	1.273	(3.929)	(6.477)	112.003	105.526

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.4. Tržišni rizik (nastavak)

Valutni rizik (nastavak)

Slijedeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku na dan 31. decembra 2011. godine. U tabeli su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrijednostima:

Aktiva	EUR KM hiljada	USD KM hiljada	CHF KM hiljada	Ostale valute KM hiljada	Ukupno u stranoj valuti KM hiljada	Ukupno u domaćoj valuti KM hiljada	Ukupno 2011. KM hiljada
Novčana sredstva i računi depozita kod depozitnih institucija	18.340	8.152	3.969	948	31.409	137.784	169.193
Vrijednosni papiri za trgovanje	-	1.130	-	-	1.130	27.979	29.109
Plasmani drugim bankama	918	19	-	-	937	64	1.001
Krediti i dospjela potraživanja po kreditima	499.179	-	-	-	499.179	209.318	708.497
Vrijednosni papiri koji se drže do dospjeća	-	-	-	-	-	226	226
Poslovni prostor i ostala fiksna aktiva	-	-	-	-	-	26.568	26.568
Investicije u nekonsolidovanu povezana preduzeća	-	-	-	-	-	1.906	1.906
Ostala aktiva	429	1.064	-	-	1.493	34.869	36.362
Ukupno aktiva	518.866	10.365	3.969	948	534.148	438.714	972.862
Obaveze							
Depoziti	487.693	10.121	4.137	753	502.704	147.916	650.620
Obaveze po uzetim kreditima i ostalim pozajmicama	18.858	-	-	-	18.858	177.962	196.820
Subordinirani dugovi i subordinirane obveznice	869	-	-	-	869	10.000	10.869
Rezerve na stavke vanbilansa	-	-	-	-	-	2.262	2.262
Ostale obaveze	2.569	45	-	2	2.616	14.202	16.818
Ukupno obaveze	509.989	10.166	4.137	755	525.047	352.342	877.389
Neto izloženost valutnom riziku na dan 31. decembra 2011. godine	8.877	199	(168)	193	9.101	86.372	95.473

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.5. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik da će doći do gubitka koji bi proistekao iz pada sistema, ljudskih grešaka, pranevjera ili spoljnih događaja. Kad kontrole prestanu da funkcionišu, operativni rizik može da naruši ugled banke, može imati zakonske posledice ili usloviti nastanak finansijskih gubitaka. Banka ne može očekivati da eliminiše sve operativne rizike, ali uvođenjem rigoroznog kontrolnog okvira i nadgledanjem i odgovaranjem na potencijalne rizike, Banka je u mogućnosti da upravlja ovim rizicima. Kontrola uključuje efektivnu podelu dužnosti, pristup, ovlašćenje i usaglašavanje procedura, obuku osoblja i proces nadgledanja, uključujući i internu reviziju.

Banka operativnim rizicima upravlja na osnovu prikupljenih podataka o štetnim događajima, praćenjem ključnih indikatora o operativnim rizicima, procjene operativnih rizika pri donošenju odluka o poslovnim promjenama, te o istome, kao i o rezultatima upravljanja operativnim rizicima izvještava Upravu Banke.

Banka prati operativne rizike na dnevnoj osnovi putem seta ključnih risk indikatora (KRI), procjene rizika fizičke sigurnosti, informacione sigurnosti po standardu ISO 27000, kao i rizika povezanih sa zdravljem ljudi u skladu sa odredbama Zakona o zaštiti na radu. Za procjenu rizika u poslovnim linijama koriste se upitnici za samoocjenjivanje (CRSA).

U cilju efikasnog upravljanja operativnim rizikom, Banka koristi softver za evidentiranje operativnih gubitaka kojim je omogućeno efikasnije kreiranje baze i praćenje trendova što ima za cilj donošenje pravovremenih odluka i kreiranje dugoročne osnove za napredni model upravljanja operativnim rizikom.

25.6. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porijekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Banka najvećim dijelom plasira sredstva komitentima iz Republike Srpske, dok je riziku zemlje izložena u dijelu sredstava koja se u određenim momentima mogu plasirati do utvrđenih limita inobankama.

Sektor za upravljanje rizicima je kreirao metodologiju za određivanje limita plasmana u druge banke. Na osnovu analiza Sektor za sredstva sačinjava prijedlog na osnovu koga Sektor za upravljanje rizicima na osnovu procjene rizika određuje limite koje usvaja Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke.

Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oručavanjem sredstava kod prvakasnih inostranih banaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.7. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Banke koji se odnose na upravljanje kapitalom obuhvataju ne samo usklađenost sa propisima Agencije za Bankarstvo Republike Srpske u pogledu održavanja nivoa adekvatnosti kapitala nego i:

- da obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama.
- da obezbedi jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Banka stalno vrši monitoring strukture kapitala, stope adekvatnosti kapitala, kao i nadzor na održavanju zakonom propisanih limita koji se odnose na pozicije kapitala. Zakon o bankama i propisi Agencije za Bankarstvo Republike Srpske propisuju minimalni iznos kapitala od KM 15 miliona i stopu adekvatnosti kapitala od najmanje 12%.

U slijedećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog kapitala Banke na dan 31. decembra 2012. i 2011. godine, kao i stopa adekvatnosti kapitala u skladu sa propisima Agencije za Bankarstvo Republike Srpske:

	2012. KM hiljada	2011. KM hiljada
Regulatorni kapital		
- Osnovni kapital	81.943	77.192
- Dopunski kapital	49.005	35.724
Odbitne stavke	(895)	(563)
Ukupno kapital	130.053	112.353
Rizik ponderisane aktive i kreditnih ekvivalenta	911.443	734.127
Ponderisan operativni rizik	71.092	70.301
Ukupno ponderisani rizici	982.535	804.428
Adekvatnost kapitala na 31. decembar	<u>13,2%</u>	<u>14,0%</u>

U skladu sa propisima Republike Srpske kapital Banke sastoji se od:

- osnovnog kapitala, koji obuhvata obične akcije i korespondirajuću akcijsku premiju, rezerve i neraspoređenu dobit iz prethodnog perioda umanjeno za nematerijalna ulaganja,
- dopunskog kapitala, koji uključuje iznos opštih rezervi za pokriće kreditnih gubitaka za aktivu banke procijenjenu kao dobra aktiva, iznos obračunate dobiti u tekućoj godini koji je revidiran i iznos subordinisanih dugova najviše do 50% iznosa osnovnog kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

25. UPRAVLJANJE RIZIKOM (nastavak)

25.8. Fer vrijednost finansijske aktive i obaveza

Poslovna politika Banke je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti.

Po mišljenju rukovodstva Banke, iznosi finansijskih sredstava i obaveza iskazani u priloženim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

Finansijski instrumenti čija je fer vrijednost aproksimativno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti

Za finansijska sredstva i finansijske obaveze koje su likvidne ili imaju kratak rok dospeća (do 3 meseca) pretpostavlja se da su knjigovodstvene vrijednosti aproksimativno jednake njihovoj fer vrednosti. Ova prepostavka se takođe odnosi na depozite po viđenju, štedne depozite bez roka dospeća i finansijske instrumente sa varijabilnim kamatnim stopama.

Finansijski instrumenti sa fiksnom kamatnom stopom

Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza sa fiksnom kamatnom stopom, koja se evidentiraju po amortizovanoj nabavnoj vrijednosti, se procjenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa pri početnom priznavanju sa tekućim tržišnim stopama koje trenutno važe za slične finansijske instrumente na osnovu kotiranih cijena na tržištu. Za finansijske instrumente za koje nisu dostupne tržišne cijene, koristi se model diskontovanog novčanog toka koji je baziran na krivi prinosa tekuće kamatne stope koja odgovara preostalom periodu do roka dospijeća.

Finansijski instrumenti vrednovani po fer vrijednosti

Finansijski instrumenti, kao što su hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju, se vrednuju po fer vrijednosti baziranoj na dostupnim tržišnim informacijama, odnosno korišćenjem kotirane tržišne cijene na dan izvještavanja.

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	KM hiljada Ukupno
Finansijski instrumenti kojima se trguje				
Kotirane akcije – obveznice Republike Srpske	-	33.757	-	33.757
Ukupno akcija, kapitalnih investicija i jediničnih investicija vrednovanih po fer vrijednosti	-	33.757	-	33.757
Akcije i kapitalne investicije koje se ne kotiraju na berzi	-	-	1.168	1.168
Ostale investicije	-	-	-	-
Ukupno akcija, kapitalnih investicija i jediničnih investicija	-	33.757	1.168	34.925

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

26. KURSEVI

Zvanični kursevi koji su korišćeni za kursiranje bilansih pozicija denominiranih u stranoj valuti na 31. decembar 2012. i 2011. godine u konvertibilnu marku (KM) su bili slijedeći:

31. decembar	2012.	2011.
EUR	1,9558	1,9558
USD	1,4836	1,5116
CHF	1,6191	1,6089

27. DOGAĐAJI POSLE DANA BILANSA

Nije bilo značajnih događaja posle datuma izvještavanja koji bi zahtjevali prilagođavanje ili objelodanjivanje u napomenama uz finansijske izvještaje Banke za 2012. godinu.